

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HUDEBNÍ VÝCHOVY A KULTURY

VLASTIMIL PODLENA – PEDAGOG A SBORMISTR

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Dominika Podlenová

Obor Hudba se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Daniela Mandysová

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. dubna 2019

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří všem, kdo se podíleli na poslední části mé práce a ochotně mi předali veškeré vzpomínky na manžele Podlenovi. Dále bych také chtěla poděkovat pracovníkům správních institucí, a to Státního okresního archivu v Mostě a Městského úřadu v Meziboří, kde mi bylo umožněno nahlédnout do archiválií. Nesmím opomenout Základní školu v Meziboří, konkrétně ředitele této školy, Jana Pešku, který mi velice ochotně poskytl důležité informace, které jsem využila v mé práci. Nejvíce děkuji své rodině, která mi byla velmi nápomocna při tvorbě a úpravách této práce. Na závěr bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, doc. PaedDr. Daniele Mandysové za odborné vedení, jež bylo podpořeno cennými radami a materiály.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	3
SEZNAM ZKRATEK	3
ÚVOD	4
1 SOUKROMÝ ŽIVOT	5
1.1 DĚTSTVÍ	5
1.1.1 Studijní začátky	6
1.2 RODINA.....	6
1.3 ZÁJMY	8
2 PEDAGOGICKÁ KARIÉRA	10
2.1 ZAČÁTKY PEDAGOGICKÉ KARIÉRY.....	10
2.2 PEDAGOGICKÁ KARIÉRA V ZÁKLADNÍ ŠKOLE MEZIBOŘÍ.....	11
2.2.1 Historie mezibořské základní školy.....	11
2.2.2 Ředitelé školy.....	12
2.3 VÝUKA HUDEBNÍ VÝCHOVY	12
2.4 ZKOUŠKY SBORU	14
2.5 PĚVECKÉ SOUBORY PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE V MEZIBOŘÍ.....	15
2.5.1 Dětský pěvecký soubor.....	15
2.5.2 Komorní dívčí soubor.....	19
2.5.3 Ženský pěvecký sbor ČSŽ	21
2.5.4 Ptáčata	22
2.6 MIMOŠKOLNÍ PRÁCE S DĚTMI	23
2.6.1 Jarní soustředění	23
2.6.2 Letní tábory.....	26
2.6.3 Mezinárodní letní tábory	28
3 PĚVECKÉ SDRUŽENÍ SEVEROČESKÝCH UČITELŮ	29
3.1 HISTORIE PSSU	29
3.1.1 Dirigenti PSSU	31
3.2 VLASTIMIL PODLENA ČLENEM A SBORMISTREM PSSU	33
3.2.1 Nácvič skladeb	36
3.2.2 Koncertní činnost.....	37
4 VZPOMÍNKY NA VLASTIMILA PODLENU	39
4.1 BÝVALÉ ŽÁKYNĚ A ČLENKY SBORŮ.....	39
4.2 KOLEGOVÉ.....	41
4.3 VZPOMÍNKOVÝ VEČER	42
ZÁVĚR.....	44
RESUMÉ	45
SEZNAM LITERATURY	46
SEZNAM OBRÁZKŮ	48
PŘÍLOHY	I
PŘÍLOHA 1 – DOCHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ VYSVĚDČENÍ.....	II
PŘÍLOHA 2 – ZDŠ KOMOŘANY U MOSTU.....	III
PŘÍLOHA 3 – PRAŽSKÝ VOJENSKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR	IV
PŘÍLOHA 4 – RODINA PODLENOVA	V
PŘÍLOHA 5 – SPORTOVNÍ AKTIVITY.....	VI
PŘÍLOHA 6 – DOCHOVANÉ VYSVĚDČENÍ O ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE.....	VII
PŘÍLOHA 7 – ÚPRAVY SKLADEB	VIII

PŘÍLOHA 8 – REPERTOÁR SKLADEB PĚVECKÝCH SOUBORŮ	IX
PŘÍLOHA 9 – KOMORNÍ DÍVČÍ SOUBOR	XII
PŘÍLOHA 10 – LETNÍ TÁBORY	XIII
PŘÍLOHA 11 – NĚMECKÝ NOVINOVÝ ČLÁNEK	XIV
PŘÍLOHA 12 – CENA FRANTIŠKA LÝSKA	XV
PŘÍLOHA 13 – PSSU V ZAHRANIČÍ	XVI
PŘÍLOHA 14 – ČLENSKÉ KARTY	XVII
PŘÍLOHA 15 – ÚPRAVY LIDOVÝCH PÍSNÍ	XVIII
PŘÍLOHA 16 – ČLENĚNÍ REPERTOÁRU PSSU	XX
PŘÍLOHA 17 – VZPOMÍNKOVÝ KONCERT	XXIV

SEZNAM ZKRATEK

- DPaM: Dům Pionýrů a mládeže
- DDaM: Dům dětí a mládeže
- STM: Soutěž tvořivosti mládeže
- ZDŠ: Základní devítiletá škola
- ZŠ: Základní škola
- ČSŽ: Český svaz žen
- ŠvP: Škola v přírodě
- PO: Pionýrská organizace
- MDŽ: Mezinárodní den žen
- PO SSM: Pionýrská organizace socialistického svazu mládeže
- PSSU: Pěvecké sdružení severočeských učitelů
- PSPU: Pěvecké sdružení pražských učitelů
- UČPS: Unie českých pěveckých sborů

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je celoživotní činnost Vlastimila Podleny (dále v textu budu používat také V. P.), pedagoga a sbormistra, který působil na Mostecku v Ústeckém kraji. Celý svůj život zasvětil hudbě a pedagogickému povolání. Téma jsem si vybrala nejen proto, že byl mým dědečkem, ale také proto, aby nebyl zapomenut jeho hudební a pedagogický přínos, který byl pro město Meziboří opravdu velký.

Samotná práce je rozdělena do několika částí. První část je věnována dětství, studiím, zájmům a rodině Vlastimila Podleny. Zachycena je zde také jeho první pedagogická zkušenost v Komořanech u Mostu, kde byla činnost V. P. po roce trvání přerušena základní vojenskou službou.

Druhá část se týká pedagogické kariéry, která u Vlastimila Podleny započala nejdříve v Základní devítileté škole v Dolním Jiřetíně a pokračovala v Základní devítileté škole Meziboří. Je zde vylíčena práce V. P. s hudebními tělesy, které založil a vedl na těchto školách. V kapitolách dokládám i četné úspěchy těchto souborů. Uvedena je zde také mimoškolní činnost, kterou Vlastimil Podlena pro děti organizoval.

Třetí část zachycuje činnost Pěveckého sdružení severočeských učitelů Most (dále také PSSU) od historie až po současnost. Zároveň je větší část věnována době, kdy byl sám Vlastimil Podlena řadovým členem tohoto sdružení a následně i jeho dirigentem. Uveden je repertoár PSSU, jeho nácvik a koncertní činnost. Záznamy o těchto aktivitách si V. P. pečlivě zaznamenával.

Čtvrtá a poslední část je věnována vzpomínkám některých bývalých žáků a kolegů na Vlastimila Podlenu. Je zde vylíčen také průběh vzpomínkového večera, který po smrti V. P. uspořádala rodina, koncert PSSU se sborem Lásky opravdivá z Brna a doplňkový program, který tvořily proslovy bývalých žáků a kolegů.

Informace k této práci jsou čerpány převážně z pamětních knih, z rozhovorů a korespondencí s bývalými žáky, kolegy a rodinou V. P., z elektronických zdrojů, a také z dochovaných materiálů samotného V. P.

Citace v práci uvádím v originální podobě včetně případných formulačních a gramatických nedostatků.

1 SOUKROMÝ ŽIVOT

1.1 DĚTSTVÍ

Vlastimil Podlena se narodil 7. března 1932 v západních Čechách, přesněji v obci Horní Bělá v okrese Plzeň-sever. Celé své dětství strávil v této vesnici, kde vyrůstal s mladší sestrou Vlastou. Společně se svými rodiči Václavem a Marií Podlenovými bydlel v rodinném domě, kde se také nacházela krejčovská dílna jeho otce. Byl vychován v rodině, která vyznávala víru Českobratrské církve, na rozdíl od své sestry se ale k tomuto směru v budoucnu dále nehlásil.¹

Obrázek 1 – Rodina Podlenova: zleva: Vlastimil Podlena, matka Marie Podlenová, babička V. P., sestra Vlasta Podlenová, otec Václav Podlena (foto z rodinného alba)

Během raných let zažíval V. P. tradiční vesnický život a s ním spojené povinnosti na rodinném pozemku jako starání se o dobytek, drůbež, domácí práce, ale také vesnické slavnosti typické pro region, např. masopustní průvod maškar, oslavu prvního Máje, hlídání májky přes noc a další. V době Vlastimilova dětství ještě probíhala 2. světová válka, což se do jisté míry odrazilo také do vesnického života. Lidé zde žili ve strachu, nesměli u sebe držet zbraně, ani shromažďovat více jídla, než bylo povoleno. Vlastimil společně se svým

¹ Z rozhovoru s Vlastou Podlenovou, ženou Vlastimila Podleny, ze dne 12. 1. 2019

otcem chodil tajně v noci semlít obilí. Riskovali svůj život, aby měli dostatek jídla pro celou rodinu. Naštěstí se tyto noční aktivity podařilo udržet v tajnosti. Úleva přišla až při osvobození Plzně roku 1945. Při setkání s americkými vojáky V. P. poprvé poznal, co je to žvýkačka a jak chutná čokoláda.²

1.1.1 STUDIJNÍ ZAČÁTKY

Základní vzdělání V. P. získal na základní škole v sousední vesnici Dolní Bělé. Již v té době se začal věnovat hudbě, učil se hrát na housle a na klarinet. Když v roce 1945 dokončil základní školu, rozhodl se vydat pedagogickou cestou a pro další studium si zvolil Pedagogické gymnázium pro vzdělání učitelů národních škol v Plzni, kde studoval v letech 1947–1951. Složil zde maturitní zkoušku z povinných předmětů, jazyka českého, ruského a společenských věd, a taktéž z předmětů povinně volitelných, a to pedagogiky a přírodopisu.³

Vlastimil Podlena nastoupil 1. 9. 1951 jako učitel do národní školy v Komořanech u Mostu.⁴ Toto pracovní místo mu bylo přiděleno úřady. Působil zde však pouze jeden rok, jelikož byl v roce 1952 povolán na dvouletou základní vojenskou službu. Přesto toto krátké období v komořanské škole ovlivnilo směr jeho dalšího působení na Mostecku. Mezi jeho kolegy byli totiž také tři členové Pěveckého sdružení severočeských učitelů Most. Jedním z nich byl tehdejší sbormistr PSSU Alois Škarka, který se pro něj stal velkým vzorem. Po ukončení vojenské služby, kterou V. P. plnil u pražského Vojenského uměleckého souboru jako klarinetista⁵, požádal o přeložení zpátky na Plzeňsko. Nebylo mu však vyhověno a V. P. začal vyučovat na Základní devítileté škole (dále také ZDŠ) v Dolním Jiřetíně.

1.2 RODINA

19. listopadu 1955 se V. P. oženil s Vlastou Podlenovou, rozenou Širokou, která pocházela z jeho rodné vsi Horní Bělá. Po přesunu do severních Čech se manželům Podlenovým v roce 1957 narodil první syn Pavel, kterému se v dětství bohužel projevila těžká epilepsie, což do budoucna výrazně ovlivnilo fungování celé rodiny. Druhý syn Jan

² Z rozhovoru s Vlastou Podlenovou, ženou Vlastimila Podleny, ze dne 12. 1. 2019

³ Viz příloha 1

⁴ Viz příloha 2

⁵ Viz příloha 3

se narodil v roce 1966. Oba syny⁶ od raných let jejich rodiče vedli ke zpěvu a hudbě, a to se také promítlo do jejich budoucích životů. Pavel Podlena dodnes navštěvuje pěvecký kroužek v Domě sociálních služeb v Janově, kde je klientem. Každoročně tento soubor vystupuje na vánočních besídkách ústavu a přehlídkách v Ústeckém kraji. Jeden rok dokonce soubor nahrál CD, pro klienty to byl jistě velký zážitek, jelikož měli možnost strávit celý den v nahrávacím studiu.⁷ Jan Podlena je dodnes zpěvákem a baskytaristou hudební skupiny B. A. R., kterou v roce 2006 založili mezibořští rodáci. Tato skupina je v Meziboří a jeho blízkém okolí značně oblíbena, dokonce je o ní záznam také v litvínovské kronice:

„Rocková zábava v Chudeříně: V Rudém domě byla 31. 1. 2009 rocková zábava, kde hrála skupina B.A.R. z Meziboří Skupina vznikla v r. 2006 a dnes v ní hrají na kytaru Radek Vorel, Miloslav Vitoušek, na klávesy Jan Hausel a na basu Jan Podlena starší.“⁸

Jan Podlena kráčet ve šlépějích svého otce také v pedagogickém směru. Absolvoval Pedagogickou fakultu v Ústí nad Labem, kde vystudoval matematiku a zeměpis pro základní školu. Byl také členem fakultního smíšeného sboru. V roce 1990 začal vyučovat na druhém stupni tehdejší 2. ZŠ v Litvínově, ze které se později stala Soukromá sportovní základní škola. V roce 1999 byl jmenován zástupcem ředitele této školy a tuto funkci vykonává dodnes. V roce 2013 se stal držitelem ocenění Zlaté karabiny^{9,10}

⁶ Viz příloha 4

⁷ Z rozhovoru s Pavlem Podlenou ze dne 22. 4. 2019

⁸ V záznamu chybí zmínka o Janu Podlenovi mladším, který zastává hru na bicí. Později odešel Jan Hausel a od té doby kapela hraje bez klávesisty.

⁹ Soutěž o nejlepšího zástupce ředitele školy, která probíhá celostátně od roku 2013.

¹⁰ Kontakty-Jan Podlena. (2015-2019). Získáno 29. leden 2019, z SSZŠ Litvínov: <https://www.sszslitvinov.cz/web/kontakty/jan-podlena.30>

1.3 ZÁJMY

Je patrné, že již od raného dětství hudba pro V. P. představovala velkou vášeň. Za svůj život se naučil hrát na několik nástrojů. Již bylo zmíněno, že se nejdříve učil na housle a klarinet, v dospělosti si pak jako samouk osvojil hru na akordeon, banjo, kytaru, saxofon a při studiu na pedagogické fakultě i na klavír. Na konci šedesátých let působil také v hudebním orchestru, který vystupoval na plesech, zábavách a různých oslavách. Hrál zde na klarinet, saxofon a klavír.

Obrázek 2 – Fotografie kapely, ve které V. P. působil
(foto z rodinného archivu)

Vlastimilovou vášní nebyla pouze hudba, byl to také sport. Se sportem začal v Sokole Horní Bělá, kde se stal členem volejbalového týmu, se kterým absolvoval utkání okresního formátu. Byl také nadšeným turistou a v zimě neodolal jízdě na běžkách.¹¹

V roce 1977 založil společně s bývalým ředitelem školy v Meziboří Jaroslavem Liškou hokejové mužstvo, které vedli do roku 1980. Během této doby se týmu podařilo probojovat na krajské finále soutěže O pohár národního mužstva SSSR žakovských týmů, které se konalo v roce 1979 v Liberci. Žáci z Meziboří se umístili na čtvrtém místě, tento úspěch je také uveden v kronice školy.

¹¹ Viz příloha 5

Obrázek 3 – Fotografie hokejového mužstva a jeho vedení: Vlastimila Podleny a Jaroslava Lišky (1976)
(fotografie z rodinného alba)

2 PEDAGOGICKÁ KARIÉRA

2.1 ZAČÁTKY PEDAGOGICKÉ KARIÉRY

Na Základní devítileté škole v Dolním Jiřetíně Vlastimil Podlena působil od roku 1954 celých deset let. Hned v prvních týdnech svého působení zde založil a vedl své první dětské pěvecké těleso, složené ze žáků 3.–5. třídy. V kronice základní školy v Dolním Jiřetíně se můžeme dočíst, že tento soubor byl již od počátku velice úspěšný. Každý rok se účastnil Soutěže tvořivosti mládeže¹² (dále pouze STM), kde se umísťoval na předních příčkách. V roce 1955 dokonce zvítězil v okresním i krajském kole STM a byl pozván na celostátní soutěž do Ostravy. Kromě toho soubor vystupoval také při různých příležitostech jako byly např. Mezinárodní dny žen, prvomájové veselice, Dny horníků a další. Vlastimil Podlena postupně vytvořil také menší pěvecká tělesa, např. tria, nebo soubor žáků pouze prvních a druhých tříd, která byla rovněž velice úspěšná. V roce 1957 se pěvecké trio probjovalo do celostátního kola STM, které probíhalo v Bratislavě a o rok později v Ostravě. Několik písni souboru bylo také natočeno Státním rozhlasem v Ústí nad Labem. Pěvecký soubor se na konci každého školního roku vydal na třídní soustředění na Domažlicko, kde se věnoval nacvičování repertoáru.¹³

Obrázek 4 – Fotografie dětského pěveckého souboru ZDŠ Dolní Jiřetín
(foto z rodinného archivu)

¹² Soutěže organizovány Československým svazem mládeže. Umožňovaly vzájemnou konfrontaci výsledků práce jednotlivých pěveckých sborů a sbormistrů, výměnu zkušeností v otázkách organizace i odborného vedení, výměnu repertoáru apod. (PhDr. Josef Rob, 1998, str. 15)

¹³ Z kroniky ZDŠ Dolní Jiřetín 1945–1981, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

V roce 1959 přešel V. P. z prvního stupně ZDŠ na druhý, a kromě hudební výchovy vyučoval také biologii, zeměpis a matematiku. O rok později získal také své první třídnictví. Na konci čtvrtého školního roku ve funkci třídního učitele, v roce 1964, byl V. P. přeřazen zpět na první stupeň kvůli nedostatečnému vzdělání pro výuku na druhém stupni ZDŠ.¹⁴ V té době však již začal V. P. vyučovat na ZDŠ v Meziboří.

2.2 PEDAGOGICKÁ KARIÉRA V ZÁKLADNÍ ŠKOLE MEZIBOŘÍ

V roce 1962 se V. P. přestěhoval se svou rodinou do nově vybudovaného města Meziboří¹⁵, kde začal roku 1964 působit na tamější základní devítileté škole. Ještě zhruba rok pracoval s jiřetínským sborem. I na Meziboří založil v roce 1964 dětský pěvecký soubor, který vedl společně se svou ženou Vlastou Podlenovou. Jejich sbormistrovským působením prošlo více než tisíc zpěváků. Prvních osm let vyučoval V. P. pouze na prvním stupni, jelikož neměl dostatečnou aprobaci pro výuku na stupni vyšším. Rozhodl se tedy pro studium hudební výchovy pro 6.–9. třídu ZDŠ na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem, které úspěšně zakončil závěrečnou zkouškou dne 27. 5. 1970.¹⁶ Od tohoto roku pak působil i jako třídní učitel, a kromě hudební výchovy vyučoval ve své třídě nebo v ostatních třídách stejného ročníku pracovní výchovu a zeměpis.¹⁷

2.2.1 HISTORIE MEZIBOŘSKÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Začátky základního vzdělávání v Meziboří byly složité. V roce 1953, kdy byla na Schönbachu¹⁸ dostavěna učiliště a začala bytová výstavba, uvolnilo učiliště chemiků jednu místnost pro první třídu. Do té doby musely děti docházet nebo dojíždět do blízkého Litvínova. V roce 1955 však musela ZŠ tuto místnost uvolnit, jelikož přibyl počet učňů a učiliště tak potřebovalo zvýšit kapacitu. Řešením byly prostory tehdejšího zdravotnického střediska. Ve městě Meziboří se postupně navyšoval počet obyvatel a prostory provizorní školy již nestačily pro nově příchozí žáky. Škola byla dokončena až v roce 1960. Její kapacita však byla malá. Budova čítala pouze 10 učeben a vzhledem k počtu školáků si škola mohla dovolit přijmout děti pouze od 1. do 5. ročníku. V průběhu dvou let se ale počet žáků zvýšil

¹⁴ Z kroniky ZDŠ Dolní Jiřetín 1945–1981, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

¹⁵ Město Meziboří se nachází na severozápadě Čech, je rozprostřeno v Krušných horách a tvoří jej necelých pět tisíc obyvatel.

¹⁶ Viz příloha 6

¹⁷ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

¹⁸ Jméno obce Meziboří v tehdejších Sudetách. V překladu „Krásný potok“, který přes Meziboří protéká.

natolik, že kapacita ZŠ nestačila ani na první stupeň. S tímto problémem vypomohlo Hornické učiliště, které poskytlo škole dvě učebny.¹⁹

Druhý stupeň se připojil k prvnímu až v roce 1967, kdy byla dokončena budova nové základní školy, která byla ve výstavbě od roku 1965. Slavnostní otevření nového působiště se konalo 3. září 1967, doprovázelo jej také vystoupení pěveckého kroužku vedeného Vlastimilem Podlenou. Při zahájení výuky čítal druhý stupeň 4 šesté třídy, 3 sedmé třídy, 4 osmé třídy a 2 třídy deváté. Někteří žáci, kteří do té doby dojížděli, přestoupili z 1. ZDŠ v Litvínově do mezibořské školy. Zájem o studium v Meziboří byl neskonalé velký také asi proto, že město bylo nově zbudováno a do Meziboří se stěhovalo stále více obyvatel.²⁰

2.2.2 ŘEDITELÉ ŠKOLY

Prvním ředitelem ZDŠ v Meziboří byl Josef Čtvrtečka, který byl však v roce 1970 zbaven své funkce z politických důvodů. Tehdy se obě mezibořské základní školy sloučily a vedení převzal Miroslav Kubiček. Po roce jej vystřídal Jaroslav Liška, který školu řídil až do roku 1988, kdy odešel do důchodu. Nástupkyně Dagmar Baráková v roce 1990 rezignovala a po roce „bezvládí“ převzal vedoucí místo Milan Šťovíček. Za jeho vedení byla k ZŠ Meziboří přidružena Schola Humanitas, nově založená střední škola pro budoucí ekology, která se v roce 1995 osamostatnila a přesídlila do Litvínova spolu s ředitelem školy, Milanem Šťovíčkem. Po výběrovém řízení se novou ředitelkou stala Stanislava Matějková, která svou funkci vykonávala až do roku 2003, kdy nastoupil na místo ředitele školy Jan Peška, který byl mimo jiné žákem Vlastimila Podleny, a který je ve vedení školy dodnes.²¹

2.3 VÝUKA HUDEBNÍ VÝCHOVY

„Ve školní sborové praxi je hlasová výchova často prováděna formálně, nahodile a někdy je vedena i proti přirozenému, spontánnímu hlasovému projevu dětí. Zdárný hlasový vývoj se může realizovat jen v bezpečném a podnětném prostředí, motivujícím dítě k potřebě hledat a objevovat vlastní pěvecké možnosti. I když sborové zpívání vyžaduje

¹⁹ Z kroniky města Meziboří 1984–2002, uložené na Městském úřadě Meziboří

²⁰ Ibid. pozn. 19

²¹ Ibid. pozn. 19

*souhru a disciplínu, nikdy by nemělo potlačit individuální prožitek, a tím i hlasový a osobnostní rozvoj každého jednotlivého dítěte.*²²

Vlastimil Podlena podněcoval v dětech zájem o zpěv, během výuky se snažil, aby se zpěv stal přirozenou činností i pro méně nadané žáky. Hudební výchovu vyučoval na začátku své kariéry v ZDŠ Meziboří pouze na prvním stupni. Po vystudování Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem a doplnění aprobace pro výuku 6.–9. třídy již mohl vyučovat hudební výchovu na stupni vyšším.

Samotná výuka probíhala dle požadavků celostátních osnov pro jednotlivé ročníky tak, aby se u žáků co nejvíce rozvíjela hudebnost. Na začátku hodiny probíhalo rozezpívání na jednodušších rytmicko-melodických pěveckých cvičeních transponovaných v chromatických stupnicových postupech směrem nahoru a následně dolů. Cvičení sloužila nejen k rozezpívání, ale i k rozšiřování hlasového rozsahu a zároveň k nácviku základní pěvecké techniky – správné dýchání, měkké nasazení tónu, posazení tónu do rezonance, správná pěvecká artikulace (volná brada, vyrovnávání vokálů, výslovnost koncovek aj.). Poté následoval nácvik nové písně a opakování písní starších, často podle výběru samotných žáků.²³ Vlastimil Podlena měl značné schopnosti transponování, improvizace, harmonie a smyslu pro přirozený pěvecký projev a intonační čistotu.²⁴ Podle Staška²⁵ je péče o rozvoj intonačních dovedností velmi důležitá již od samotného počátku výuky zpěvu bez ohledu na stáří dětí. Písně by měly být vybírané tak, aby jejich náročnost byla úměrná pěveckým schopnostem žáků. Z hlediska rozsahu je nutné vybírat skladby, na které stačí hlasové polohy dětí, aby se cit pro intonaci mohl správně rozvíjet. Vlastimil Podlena výběr repertoáru přizpůsoboval kolektivnímu rozsahu jednotlivých tříd, během hodin HV pro každý z hlasů, jak dívčích, tak chlapeckých, nabídl takovou tóninu písně, která byla pro jednotlivce zvladatelná a přirozená. Intonaci podporoval zároveň svou hrou na klavír, kdy žáci opakovali zahraniční melodie. V nižších ročnících tvořily repertoár lidové písně, často ve dvojhlasé úpravě s doprovodem klavíru, ve vyšších ročnících pak byly zpívány lidové písně v trojhlasé úpravě „a capella“, kdy dívky zpívaly dvojhlas a chlapci

²² TICHÁ, Alena. Hlasová výchova v dětském sboru prostřednictvím her a motivací. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2004. ISBN 80-7068-186-1.s. 5, 10

²³ Z emailu s Danielou Mandysovou ze dne 20. 4. 2019

²⁴ Z emailu s Ivanou Lazennec ze dne 18. 4. 2019

²⁵ STAŠEK, Čestmír. ABC začínajícího sbormistra: receptář ve 40 bodech. Praha: Supraphon, 1981.s. 60–61

jednoduchý třetí hlas často v rytmizovaném ostinatu napodobujícím instrumentální hru. Většinu těchto úprav vytvořil V. P. sám^{26,27}

Kromě lidových písní byly nacvičovány i písně tramské, country, popové, např. písně J. Ježka, J. Uhlíře a Z. Svěráka atd. Poslední část hodiny byla věnována buď poslechu skladeb spojenému se stručnou hudební historií, nebo hudebně pohybovým činnostem, nejčastěji tancům jako je polka, mazurka, valčík, letkis atd. Výuka hudební teorie probíhala pouze okrajově, vždy s problematikou nacvičované skladby (metrum, takt, rytmus, notace, tónina).²⁸

Hodnocení předmětu probíhalo zkoušením nacvičených skladeb buď sólově nebo ve skupinkách. U méně pěvecky nadaných dětí byla pak hodnocena znalost textů písní. Existovala také možnost dobrovolně se přihlásit, nechat se přezkoušet a vylepšit si tak známku. Občas proběhly i krátké testy z hudební teorie nebo dějin hudby.²⁹

2.4 ZKOUŠKY SBORU

Zkoušky sboru se uskutečňovaly zpravidla jednou týdně odpoledne. Individuální výuka sólistů nebo menších těles probíhala někdy také brzy ráno před začátkem vyučování. Nácvič byl věnován převážně soutěžnímu a koncertnímu repertoáru³⁰. V době totalitního režimu byl kladen důraz hlavně na písně budovatelské, takže repertoár obsahoval značné množství skladeb tohoto významu.³¹

Podle Staška³² by měla být práce během zkoušky rozvrhnutá tak, aby bylo prvních 10 % času věnováno hlasovým cvičením, během kterých se zpěváci rozezpívají. Dalších 25 % by mělo být věnováno nejtěžší činnosti, tzn. vylepšování již nacvičených písní, při kterém musí být žáci aktivní a soustředění. Právě začátek zkoušky je k tomu vhodný a řadí se k její nejproduktivnější části. Následuje 35 % času pro nácvič nových písní, při eventuální únavě z předchozí činnosti nové skladby znovu zaktivizují zájem zpěváků. Po nepřetržitém zpěvu by se dětské hlasivky měly zklidnit, proto je dalších 15 % dobré vyplnit teoretickou částí, např. rytmickým cvičením, kdy mluví hlavně vedoucí a děti si tak mohou odpočinout.

²⁶ Viz příloha 7

²⁷ Z emailu s Danielou Mandysovou ze dne 20. 4. 2019

²⁸ Ibid. pozn. 27

²⁹ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

³⁰ Viz příloha 8

³¹ Ibid. pozn. 29

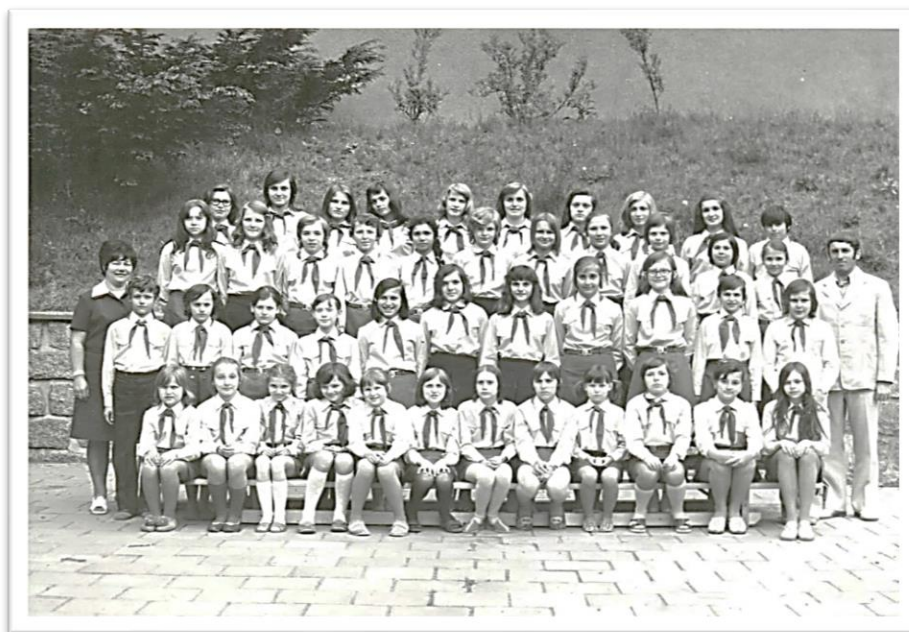
³² STAŠEK, Čestmír. ABC začínajícího sbormistra: receptář ve 40 bodech. Praha: Supraphon, 1981.s. 34–36

Po této části následuje opakování nacvičených písní, kterému je věnováno 10 % zkoušky. Tato část je pro sbormistra nejnáročnější, jelikož musí být neustále soustředěn, aby si všiml každé chyby, na kterou musí sbor upozornit, aby se příště neopakovala. Zbývajících 5 % času se může využít na organizační záležitosti nebo na zpěv nějaké dětmi oblíbené písně. S tímto rozvržením času se také velmi shodoval průběh zkoušky pod vedením Vlastimila Podleny.

2.5 PĚVECKÉ SOUBORY PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE V MEZIBOŘÍ

2.5.1 DĚTSKÝ PĚVECKÝ SOUBOR

Koncem ledna roku 1964 zde založil V. P. dětský pěvecký soubor, který vedl společně se svou ženou Vlastou, tehdejší vychovatelkou Domu pionýrů a mládeže (dále pouze DPaM), která sbor dirigovala a Vlastimil jej doprovázel hrou na hudební nástroj, nejčastěji klavír. Pro své vedení si soubor vysloužil název „Podlenovci“. Pod tímto jménem byl znám po celém Ústeckém kraji, brzy po svém vzniku se totiž zařadil mezi nejlepší sbory mosteckého okresu. V roce 1971, v době normalizace, se pěvecký soubor musel přihlásit k Pionýrské organizaci (dále pouze PO), všichni členové byli přijati za pionýry, slavnostně ošátkováni a sbor začal fungovat pod novým názvem Pionýrský pěvecký soubor ZŠ v Meziboří.³³

Obrázek 5 – Fotografie Pionýrského pěveckého souboru Meziboří pod vedením manželů Podlenových (foto z archivu ZŠ Meziboří)

³³ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

Hned po několika letech práce se sborem vytvořil V. P. praktický systém souborů. Nejmladší žáci, přesněji žáci 1.–4. třídy, navštěvovali přípravný soubor, který čítal cca 40-50 žáků. Nejlepší zpěváci plynule přešli do velkého (hlavního) pěveckého souboru a nahradili tak odcházející absolventy. Hlavní pěvecký soubor byl složen z žáků 5.–9. třídy a tvořilo jej cca 50-70 žáků. V době svého jubilea, 25. výročí od vzniku, čítal pěvecký soubor 46 členů a během tohoto školního roku, tedy roku 1989-90 byl posílen dalšími 18 žáky 1. a 2. ročníku ZŠ, kteří tvořili dosavadní přípravný pěvecký soubor. V těchto 25 letech prošlo souborem 1002 žáků a soubor absolvoval 1020 veřejných vystoupení. Sbor se účastnil také mnoha pěveckých soutěží: Písně přátelství, Puškinův památník, Mostecký a Ústecký skřivánek, Zlatá snítka, Hitparáda, Cinkají, cinkají zvonky bílé, na které připravoval Vlastimil Podlena zvláště jednotlivce, dua, tria i kvarteta.³⁴

Kvarteta byla v severních Čechách zvláštností a měla vysokou uměleckou úroveň, zřejmě proto, že čtyřhlasá příprava je náročná jak pro zpěváky, tak pro vedoucí. Výhodné bylo, že v soutěžích často nenašla soupeře. Tato menší pěvecká tělesa sbírala mnoho úspěchů a často se probojovala až do ústředních kol pěveckých soutěží. Působila pod různými názvy, např. Hvězdičky, Čtyřlístek, Trojlístek, Slavičci atd. V roce 1974 dosáhlo kvarteto Hvězdičky, ve složení: Libuše Tobeková, Bohumila Sýkorová, Magda a Anna Varníčkovy, největších úspěchů.³⁵

Obrázek 6 – Fotografie úspěšného kvarteta Hvězdičky (1974)
(foto z archivu ZŠ Meziboří)

³⁴ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

³⁵ Ibid. pozn. 34

Dvakrát vystupovalo v Ústeckém rozhlase a v květnu téhož roku na výstavě Národních výborů U Hybernů v Praze, kde reprezentovalo severní Čechy. Dovolím si citovat dopis, který napsal Vlastimilu Podlenovi Bedřich Guth, organizátor této přehlídky.

„Vážený pane soudruhu,

rádi bychom Vám a celému Vašemu kvartetu poděkovali za úspěšnou a příkladnou reprezentaci Severočeského kraje na výstavě národních výborů U Hybernů v Praze dne 17. 5. 1975. Při této příležitosti se prokázala Vaše cílevědomá kvalitní pedagogická a odborná práce se souborem, který předvedl skutečně hodnotný umělecký výkon. Ohlas návštěvníků byl dokladem Vašeho úspěchu a pracovníci výstaviště konstatovali, že Severočeský kraj předvedl nejkvalitnější program, na čemž mělo zásluhu i Vaše vystoupení.

Přejeme Vám do další práce hodně úspěchů a těšíme na další spolupráci.

S pražským pozdravem Bedřich Guth³⁶

Za tyto úspěchy byly členky odměněny pobytem v Jugoslávii. Na konci sedmdesátých let zase dostalo poslední zmiňované kvarteto Slavíčci, složené ze spolužáků Jitky Schlägerové, Ivany Bláhové, Miroslavy Marksové a Jana Podleny, nabídku, aby nahrálo několik písní pro děti v tehdejší regionální pobočce Československého rozhlasu. Kvarteto nabídku s radostí přijalo a nahrálo písně společně s tehdy velmi známou zpěvačkou, šansoniérkou a herečkou Zdenkou Lorencovou.³⁷

³⁶ Dopis ze dne 19. 5. 1975 uložený v kronice ZŠ Meziboří 1952-2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

³⁷ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

V roce 1969 založil V. P. také country skupinu složenou z děvčat a chlapců ZŠ, jmenovitě: Renaty Schmiedové, Dany Kasalové, Libuše Pihrtové, Jana Medo, Ilony Medové, Ireny a Aleny Riedlových, Dáši Sehrigové, Lídy, Evy Větrovcových a jejich bratra. Vlastimil Podlena byl také u zrodu kapely Lunetic³⁸, jejíž dva členové původem z Meziboří – Václav Jelínek a David Škach – navštěvovali soukromé hodiny zpěvu u V. P. ještě dříve, než s již zmiňovanou chlapeckou skupinou začali veřejně vystupovat.

Obrázek 7 – Fotografie Country skupiny (1970)
(foto z archivu ZŠ Meziboří)

Manželé Podlenovi vytvářeli i komponované pořady³⁹, kdy byla během zpěvu sboru zařazena recitace. Tu s dětmi nejčastěji nacvičovala Vlasta Podlenová, která během vystoupení také přednášela.⁴⁰

³⁸ Česká hudební skupina založená v roce 1995, jejíž členy jsou Václav Jelínek, David Škach, Martin Kocián a Aleš Lehký, která na sklonku 90. let prorazila v české popmusic.

³⁹ Bloky sborového zpěvu prokládány mluveným slovem (nejčastěji recitací), případně dalšími formami zájmové umělecké činnosti. (PhDr. Josef Rob, 1998, str. 117)

⁴⁰ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

Pěvecké soubory a sólisté základní školy Meziboří vystupovali nejen ve vlastním městě, ale i v dalších městech Ústeckého kraje a také v zahraničí, kde spolupracovali se spřátelenými školami např. v italském Soglianu.

„8. až 11. září prožila skupina žáků základní školy v družebním italském Soglianu. Mezibořská základní škola byla pozvána na festival téměř tisícového města, který byl přehlídkou sportovních a kulturních akcí. V rámci hudebního programu vystoupil také pěvecký soubor naší školy.“⁴¹

Úspěšní byli i v tehdejším NDR, kde vystupovali v Saydě, Marienbergu, Dörnthalu, Schönfeldu, Kühnheidu, v Rübenau a v Holbachu. V roce 1991 začala ZŠ Meziboří spolupracovat také s Pedagogickou centrálou města Maribo v Dánsku, kam se v tomtéž roce vydalo 30 žáků v doprovodu pedagogů Milana Šťovíčka, Vladimíra Paciny, Jaroslava Rubína a Vlastimila Podleny.⁴²

2.5.2 KOMORNÍ DÍVČÍ SOUBOR

Začátkem 70. let založil V. P. také Komorní dívčí soubor, který se vyčlenil z hlavního pěveckého souboru. Soubor původně tvořilo dvanáct zpěvaček.⁴³ Členkami byly tehdejší žákyně ZDŠ, které navštěvovaly sbor i v pozdějších letech při studiu na středních školách.

Tento sbor byl již počítán jako sbor dospělých, tudíž jeho členky musely dodržovat určitá pravidla:

- Na zkouškách byla potřeba $\frac{3}{4}$ dívek, aby se mohl nacvičovat repertoár.
- Zkoušky probíhaly jednou za 14 dní v sobotu odpoledne, před soutěží bylo zkoušení časově frekventovanější.
- Musela se dodržovat docházka, absence se musely řádně omlouvat, jinak hrozilo vyloučení ze sboru.
- Všechna vystoupení byla povinná a domácí příprava nutná.

Tato opatření sloužila ke zkvalitňování sborové práce.⁴⁴ Komorní soubor čítal mnohé úspěchy a ocenění a na pěveckých soutěžích obsazoval přední příčky. V soutěžích byl počet zpěváků omezen, soubor byl proto rozdělen na mladší část, která se účastnila kategorií do 15 let a starší část, která soutěžila v kategorii nad 15 let. Při veřejných, nesoutěžních

⁴¹ Výňatek z roku 2000 z kroniky města Meziboří 1984–2002, uložené na Městském úřadě Meziboří

⁴² Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

⁴³ Viz příloha 9

⁴⁴ Z dochované kroniky Komorního dívčího souboru 1970–1975, kterou vedl sám V. P.

vystoupeních však sbor vystupoval vcelku. Již v roce 1970 se soubor umístil na prvním místě v okresním i oblastním kole Puškinova památníku v Karlových Varech a získal tak možnost poměřit své síly s ostatními sbory na ústředním kole v Praze.⁴⁵

Obrázek 8 – Fotografie Komorního dívčího souboru po návratu z oblastního kola Puškinova památníku v Karlových Varech (1970)
(foto z archivu ZŠ Meziboří)

O rok později získal soubor druhé místo v hudebním oboru Puškinova památníku v oblastním kole v Karlových Varech. V roce 1973 se skupina starších umístila na druhém místě a skupina mladších na prvním místě v okresním i krajském kole v téže pěvecké soutěži a opět vystoupila na ústředním kole v Praze.⁴⁶ Zpívalo se i při večerním setkání účastníků Svazu československo-sovětského přátelství a Sovětského vyslanectví. V roce 1974 soutěžil soubor o Zlatou ratolest, kterou po svém výkonu získal. Soutěž se konala v kulturním domě v Ústí nad Labem. V roce 1988 v okresním kole soutěže Pevné přátelství, pořádané Oblastním domem kultury horníků a energetiků v Mostě, obsadil komorní soubor na základě výborného uměleckého a výrazového provedení 1. místo ve své kategorii a v krajském kole místo druhé. Členky souboru se účastnily také sólových pěveckých

⁴⁵ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

⁴⁶ Viz příloha 9

soutěží, např. Zlaté noty. Mimo soutěží vystupoval Komorní dívčí sbor na mnohých akcích Mostecka. Repertoár tvořily skladby českých či světových autorů rozličných období i žánrů a lidové písně.⁴⁷

2.5.3 ŽENSKÝ PĚVECKÝ SBOR ČSŽ

V roce 1974 založil Vlastimil Podlena také ženský sbor, který se původně skládal z 16 členek. V roce 1987 se tento počet zvýšil a ustálil na čísle 26. Sbor navštěvovaly ženy, které po práci doma a v zaměstnání věnovaly svůj volný čas nácvičku skladeb a vystoupením při různých příležitostech. Tento sbor nastudoval skladby českých klasiků: B. Smetany, E. Suchoně, S. Myslivočka, řadu budovatelských a lidových písní. Zkoušky se konaly vždy v pondělí ve večerních hodinách, během kterých se nacvičoval repertoár po stránce technického zvládnutí i celkového projevu s potřebnou hlasovou kvalitou, dynamikou a výrazem. Již brzy po zahájení činnosti zpíval soubor trojhlasně, později byl zapojen také čtyřhlasý zpěv. Soubor měl za sebou více než 90 vystoupení, a to nejen v mosteckém okrese, ale i v Ústí nad Labem, Olomouci a v roce 1987 také v NDR, v Dörnthalu, kde na sborovém festivalu vystoupil společně s Komorním dívčím sborem.⁴⁸ Ženský sbor vystupoval často ve spolupráci s Komorním dívčím souborem především za účelem motivace mladších děvčat k pokračování ve zpěvu v ženském sboru. Společně vystupovaly na pěveckých přehlídkách, např. Kytici přátelství v Ostravě a Mladé Boleslavi. Ženský sbor se rozpadl po 15 letech činnosti, v roce 1989.⁴⁹

Obrázek 9 – Fotografie členek Ženského sboru spolu s V. P. (foto z archivu ZŠ Meziboří)

⁴⁷ Z dochované kroniky Komorního dívčího souboru 1970–1975, kterou vedl sám V. P.

⁴⁸ Z kroniky města Meziboří 1984–2002, uložené na Městském úřadě Meziboří

⁴⁹ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

Zkoušky všech souborů probíhaly jednou týdně odpoledne, někdy také po jednotlivých hlasech. Tato pěvecká tělesa obohacovala kulturní život Meziboří, např. při oslavách svátků Vánoc nebo 1. Máje, při školních akademiích nebo tradičních festivalech sborového zpěvu pořádaných DPaM a Českým svazem žen (dále pouze ČSŽ), kterých se účastnily také další pěvecké soubory mosteckého okresu. Tyto akce se konaly v interiéru tehdejšího mezibořského kina Družba, jehož sál byl při těchto vystoupeních většinou zcela obsazen diváky.⁵⁰

„13. května na malém sále kulturního domu mohli naši občané shlédnout a poslechnout si „Jarní koncert mezibořských souborů“. Na koncertě vystoupily soubory Ptáčata DDaM, Velký pěvecký soubor ZŠ a komorní soubor ZŠ. Koncert se konal ke Dni matek, jehož tradice se po čtyřiceti letech v naší republice oživuje. Diváci postrádali vystoupení pěveckého souboru ČSŽ, který v minulých letech dosahoval cenné úspěchy i za hranicemi našeho okresu. Soubor se v minulém roce rozpadnul.“⁵¹

2.5.4 PTÁČATA

Kromě souborů, které vedl V. P., při škole působil také soubor Ptáčata pod vedením Boženy Pavlů. Tento sbor složený z nejmenších zpěváků prvního stupně byl také velmi úspěšný a účastnil se mnoha mezibořských akcí, vystupoval např. při výročních schůzích v Klubu důchodců, při pořadech k MDŽ, nebo vystupoval také na festivalech sborového zpěvu, pořádaném každoročně ve městě Meziboří. Zúčastnil se i několika soutěží, kde se velmi dobře umístil, v roce 1983 získal stříbrné pásmo v pěvecké soutěži Písně přátelství a v roce 1988 se duo Jana Maninová a Sandra Komlóová v okresní soutěži Mostecký skřivánek umístilo na 2. místě. V témže roce souboru udělil Národní výbor města Meziboří Čestné uznání za dlouholetou činnost. I z tohoto tělesa přecházeli žáci do pěveckého souboru, který vedl V. P. se svou ženou.⁵²

⁵⁰ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

⁵¹ Výňatek z roku 1990 z kroniky města Meziboří 1984–2002, uložené na Městském úřadě Meziboří

⁵² Ibid. pozn. 50

2.6 MIMOŠKOLNÍ PRÁCE S DĚTMI

„I když bude zpívání ve sboru jistě to nejdůležitější, nemělo by zůstat jedinou náplní práce dětského pěveckého kolektivu. S jeho členy se dá podnikat mnoho akcí, které přispějí nejen ke zvýšení vlastních odborných znalostí a dovedností, ale i utužení kázně, k aktivitě, ke stmelení kolektivu.“⁵³ Důležitou součástí činnosti sboru jsou studijní nebo studijně-rekreační soustředění. Nejčastěji jsou pořádána o prázdninách, kdy jsou delší, dvoutýdenní nebo třítydenní, pořádána v letních měsících a kratší o jarních prázdninách, svátcích či přes víkend. Výhodou je samozřejmě individuální detailní práce na skladbách, kdy děti nejsou ničím vyrušovány a mohou se soustředit pouze na tuto činnost. Zároveň neustálý kontakt mezi vedoucím a žáky zajišťuje vzájemné pochopení a sblížení. Pro sbor je také velmi účinné sžívání kolektivu, které během soustředění nastává, jelikož sboristé tráví veškerý čas pohromadě. Důležité je také podchytit zájem dětí o výuku hry na hudební nástroje, např. zobcovou flétnu nebo kytaru, pro níž je na soustředěních větší časový prostor než na běžných zkouškách sboru nebo hodinách hudební výchovy.⁵⁴

Vlastimil Podlena se vždy snažil zvyšovat uměleckou úroveň svého souboru motivací žáků k radosti ze zpěvu a zároveň upevňováním vztahů kolektivu pořádáním různých mimoškolních aktivit.

2.6.1 JARNÍ SOUSTŘEDĚNÍ

Práce se sbory neprobíhala pouze v budovách Základní školy v Meziboří, manželé Podlenovi každoročně pořádali soustředění, během něhož se důkladně nacvičovaly skladby, ale zároveň bylo postaráno i o zábavu. O jarních prázdninách se konalo soustředění většinou všech pěveckých těles. Místo konání bylo téměř vždy jiné, jezdilo se do Chyše, Sloupu v Čechách, Ostrova u Tiských skal, Hamru na Jezeře, Sebusína, Nuzerova atd. Tato týdenní soustředění zajišťovala možnost precizního nacvičování skladeb před soutěžemi nebo důležitými vystoupeními.⁵⁵

⁵³ STAŠEK, Čestmír. ABC začínajícího sbormistra: receptář ve 40 bodech. Praha: Supraphon, 1981.s. 116

⁵⁴ Ibid. pozn. 53, s. 116-118

⁵⁵ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

Harmonogram soustředění Komorního dívčího souboru (Nové Město 9. – 11. 11. 1974)⁵⁶:

- 7:30 Budíček
- 8:00 Snídaně
- 8:30 Začátek zkoušky
- 9:45–10:00, 11:15–11:25 Přestávky
- 12:15 Konec zkoušky
- 12:30 Oběd
- Do 15:00 Polední klid
- 15:15 Začátek odpolední zkoušky
- 16:20–16:30 Přestávka
- 17:45 Konec zkoušky
- 18:00 Večeře a poté volný program

Probíhalo nacvičování ruských písní, nových skladeb, ale také se opakovalo a docvičovalo. Nacviku bylo věnováno dopoledne i odpoledne. Někdy se zpívalo i po jednotlivých hlasech. Na těchto soustředěních doprovázel Vlastimil Podlena soubory většinou hrou na kytaru.⁵⁷

⁵⁶ Zápis z roku 1994 z dochované kroniky Komorního dívčího souboru 1970–1975, kterou vedl sám V. P.

⁵⁷ Z dochované kroniky Komorního dívčího souboru 1970–1975, kterou vedl sám V. P.

Večery se trávily společně, probíhaly soutěže a různá kulturní vystoupení. Vlastimil Podlena se svým kolegou a kamarádem Vladimírem Pacinou vymýšleli doprovodný zábavný program. Vystupovali společně jako duo VV a žáci se vždy těšili na jejich výstup. Jejich heslo znělo „VV to je skupina Podlena a Pacina.“ Při těchto soustředěních vymýšleli vlastní skladbu, jejíž text tvořily rýmy na zajímavé a humorné události, které se za den přihodily. Tak skladba nabývala celý týden a na konci soustředění již trvala i několik minut. Refrén „Dudlajdá, dudlajdá, jak to máme, tak to máme, dudlajdá, dudlajdá, vždyť nás každej zná.“ poté zpívali všichni sborem.⁵⁸

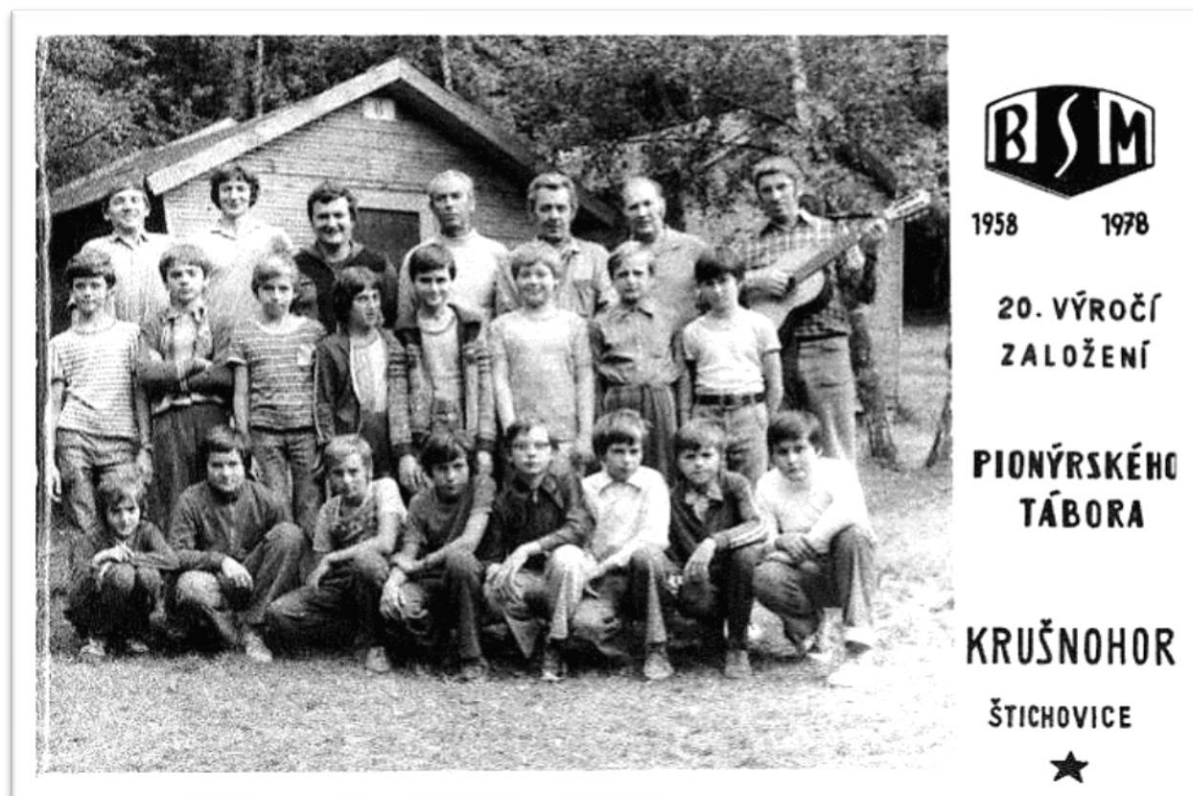

Obrázek 10 – Fotografie Vlastimila Podleny s kolegou Vladimírem Pacinou a jeho ženou Janou Pacinovou
(foto z rodinného archivu)

⁵⁸ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

2.6.2 LETNÍ TÁBORY

Vlastimil Podlena se již od počátku pedagogické kariéry dětem věnoval nad rámec svých povinností, a to i mimo školu. O letních prázdninách se účastnil táborů jako oddílový vedoucí. Jednalo se o stanový tábor ve Štichovicích, který byl později zmodernizován ze stanového na chatkový a dostal název Krušnohor. Byl pořádán pro děti navštěvující DPaM.⁵⁹

Obrázek 11 – Fotografie z tábora Krušnohor ve Štichovicích (1978)
(foto z rodinného archivu)

V šedesátých letech začali manželé Podlenovi pořádat vlastní desetidenní letní pionýrské tábory, určené hlavně pro členy pěveckého souboru, kteří tábor získali za odměnu po celoroční sborové práci. Všechny děti se těšily na léto, až budou moci znovu jet do Horní Bělé, rodné vísky manželů Podlenových. V prvních letech byla doprava zajištěna vlakem, poté autobusem, ve kterém se během více jak dvouhodinové cesty zpívaly písně za doprovodu kytary. Tábor byl nejdříve umístěn v „Hati“ u Černého rybníka zvaného „Porajt“, ale po několika letech zde byly vyvrtány dva zdroje pitné vody, které obec Horní Bělou dodnes zásobují. Z důvodu možné kontaminace vody se tábor již nemohl na tomto

⁵⁹ Z kroniky ZŠ Meziboří 1952–2003, uložené ve Státním okresním archivu v Mostě

místě realizovat. Po několika letech bylo z místního hornobělského Národního výboru získáno povolení ke konání letního tábora na jiném místě v blízkosti Černého rybníka v tzv. „Břízkách“. Tábor tvořilo většinou kolem deseti stanů, polní přírodní kuchyně s kamny zbudovanými ze šamotových cihel a litinových plátů, pod kterými se topilo dřevem z okolního lesa, to vše si děti budovaly samy. V. P. pak vybudoval umývárnu na místním potůčku. Pitná voda byla dovážena v kanystrech z blízkého pramene „Prdlavka“ a potraviny byly nakupovány v hornobělské, popř. dolnobělské Jednotě. Uprostřed tábora stály dva stožáry, jeden se státní vlajkou a druhý s táborovou vlajkou (trojúhelníkového tvaru se čtyřmi pruhy – červeným, zeleným, modrým a žlutým). Táborová vlajka se každý den na ranním nástupu vyťahovala za zpěvu trampské hymny „Vlajka vzhůru letí“ a večer se stahovala za zpěvu písně „Zapad den, slunka svit“. Přestože byl tábor nazýván pionýrským, připravoval V. P. táborové hry spíše v duchu metod skautingu, které byly za komunistického režimu zakázány. Velkým vzorem mu byly příběhy z knih Jaroslava Foglara nebo Karla Maye, podle kterých také tyto hry vymýšlel. Témata táborových her byla pokaždé jiná, např. Indiáni nebo Starověké civilizace, ale jejich princip zůstával stejný. Před každou etapou se přečetlo průvodní slovo⁶⁰, a pak již čtyři družiny plnily různé soutěžní disciplíny. Děti se během tábora také učily hrát na kytaru. Některé večery se trávily u ohně, kde se zpívaly trampské a country písně. K ohni byli zváni také osadníci chat u Černého rybníka a obyvatelé Horní Bělé, kteří přišli zhlédnout program, jež si připravili jednotlivé družiny. Poslední vytrvalci u ohně mohli jít spolu s V. P. na noční procházku kolem Černého rybníka či ho za příznivého počasí přeplavat, což se také stalo tradicí.⁶¹

V. P. se snažil děti na chvíli odpoutat od reality tehdejšího režimu, zároveň se zasazoval o to, aby se naučily samostatnosti a respektu k druhým. Nenásilně svým žákům také předával své postoje a životní hodnoty, např. když v srpnu roku 1968 nastala okupace ČSR sovětskými vojsky, vlajku na táboře vytáhli pouze na půl žerdi.⁶²

Tábor byl dětmi velice oblíbený, to můžeme vypočítat také z údajů v mezibožské kronice, která uvádí, že v prvních letech se táboru v Horní Bělé účastnilo pouze

⁶⁰ Viz příloha 10

⁶¹ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

⁶² Ibid. pozn. 60

16 žáků, v letech dalších se však čísla zvedala a v roce 1988 už tábor čítal 47 dětí. Na počátku 90. let tato tradice pro členy pěveckých sborů zanikla.

2.6.3 MEZINÁRODNÍ LETNÍ TÁBORY

Některé příhraniční německé školy spolupracovaly se školami na Mostecku. Tyto družební školy společně připravovaly program pro své žáky, např. výměnné pobyty, návštěvy slavností, festivalů, kde často vystupoval pěvecký soubor ze ZDŠ Meziboří nebo také již zmiňované tábory. Akce sloužily hlavně k upevnování vztahů mezi socialistickými státy.⁶³ Manželé Podlenovi v roce 1971 vedli jeden z těchto mezinárodních pionýrských letních táborů, kterého se zúčastnil celý sbor. Tábořiště bylo situováno do města Marienberg v tehdejší NDR. Manželé Podlenovi se starali hlavně o kulturní stránku tábora, a po celou dobu pobytu připravovali závěrečné vystoupení, které proběhlo pro veřejnost na radnici v Marienbergu. O této události také pochvalně psal německý tisk.⁶⁴

Tento projekt se konal ještě jednou o dva roky později v ŠvP Poustky. Manželé Podlenovi zde již nepůsobili jako hlavní vedoucí, ale stále pomáhali s chodem této akce a znovu se zdárně postarali o kulturní program.⁶⁵

Za angažovanou, dlouhodobou a obětavou výchovnou práci s dětmi byl Vlastimil Podlena v roce 1985 vyznamenán radou PO a v roce 1988 při příležitosti 40. výročí založení PO Socialistického svazu mládeže (dále pouze SSM) obdržel společně se svou manželkou Vlastou Podlenovou zlatou medaili, kterou jim na koncertě pro tuto událost předala tajemnice okresního výboru SSM Most a předsedkyně PO SSM Jaroslava Rousová. V roce 2002 pak získal za dlouholetou činnost ve funkci sbormistra dětského sboru Cenu Františka Lýska.⁶⁶ O deset let později v době svého životního jubilea 80 let byl V. P. nominován starostou města Meziboří Petrem Červenkou na Cenu hejtmána Ústeckého kraje za rok 2011. Nominován byl za celoživotní úsilí věnované hudbě a celoživotní činnost.⁶⁷

⁶³ Z kroniky města Meziboří 1984–2002, uložené na Městském úřadě Meziboří

⁶⁴ Viz příloha 11

⁶⁵ Z emailu s Janem Podlenou st. ze dne 8. 4. 2019

⁶⁶ Viz příloha 12

⁶⁷ Ibid. pozn. 63

3 PĚVECKÉ SDRUŽENÍ SEVEROČESKÝCH UČITELŮ

Vlastimil Podlena byl dlouholetým členem PSSU. Během působení ve svém prvním pracovišti v Komořanech u Mostu se setkal s nejvýznamnějším dirigentem tohoto sdružení Aloisem Škarkou, který byl jeho kolegou a později velkým vzorem. Díky němu začal V. P. navštěvovat tento sbor s dlouholetou tradicí, kde se později stal také chorovodem⁶⁸ barytonové sekce a dirigentem. Proto v této kapitole stručně nastíním historii sboru a podrobně popíši aktivity V. P. v tomto sborovém tělese.

3.1 HISTORIE PSSU

V říjnu roku 1922 proběhla schůze, na níž se přítomní učitelé shodli, že by chtěli na Mostecku založit obdobné těleso, které v tu dobu již působilo na Moravě a v Praze. Po několika měsících příprav a jednání s úřady se na první zkoušce 13. ledna 1923 sešlo 55 učitelů z mosteckého okresu a okolí a založili mužský pěvecký sbor.⁶⁹

V prvních letech činnosti se vystoupení konala pouze v Mostě a jeho blízkém okolí, ale později se pole působnosti rozšířilo téměř po celé Československé republice a také za její hranice, například do Německa⁷⁰, Holandska, Bulharska⁷¹, Finska nebo Jugoslávie.⁷²

První koncert PSSU se konal dne 15. prosince 1923 v Duchcově. V Mostě se první vystoupení konalo 12. ledna 1924 v divadelním sále tehdejšího Reprezentačního hornického domu. Na podzim roku 1938, kdy probíhala okupace našeho pohraničního území, se učitelé stěhovali ze Sudet do středu Čech. Znovu se sešli až po konci války v roce 1946 v počtu 46 členů.⁷³

Po roce 1948 se funkce dirigenta často měnila, a to mělo mimo jiné také dopad na uměleckou kvalitu sboru. Klesl i počet členů a uvažovalo se o úplném rozpuštění sdružení. Záchranou pro upadající sbor byl Alois Škarka, který převzal roli dirigenta. Díky jeho preciznímu a náročnému přístupu se úroveň sboru opět pozvedla. Sbor mohli nyní

⁶⁸ Vedoucí hlasové skupiny.

⁶⁹ O nás: Z historie PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/>

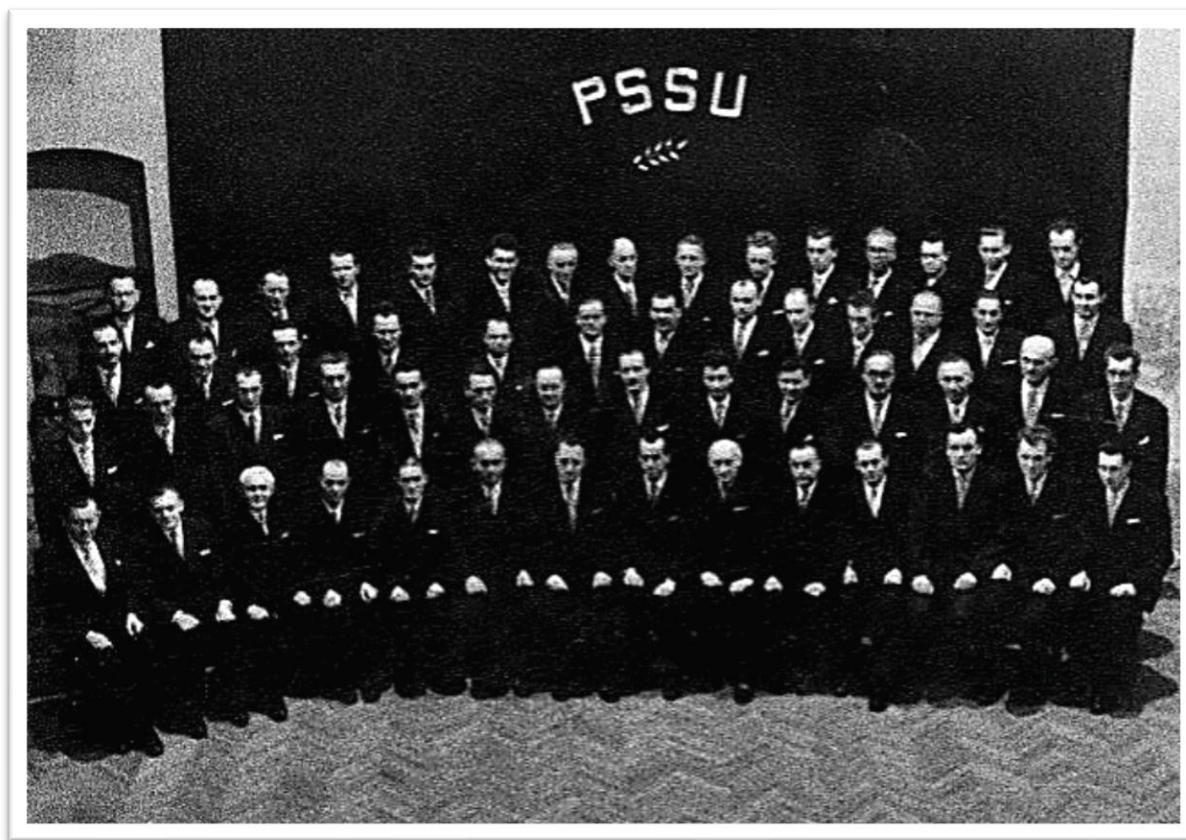
⁷⁰ Viz příloha 13

⁷¹ Ibid. pozn. 70

⁷² Ibid. pozn. 69

⁷³ Ibid. pozn. 69

navštěvovat také lidé bez pedagogické praxe, byl přístupný všem mužům. Tím se PSSU rozšířilo až na 90 členů, což mělo pozitivní dopad na další vývoj tohoto sdružení.⁷⁴

Obrázek 12 – Fotografie PSSU (1955)
(foto z rodinného alba)

V roce 1958 se dokonce účastnilo známého festivalu Pražské jaro. Vystupovalo také v televizi, rozhlasu (i v zahraničí) a natáčelo gramofonové desky a CD. První gramodeska byla nahrána 15. června 1974 ve Dvořákově síni pražského Rudolfinu (sedm skladeb PSSU na jedné straně, na druhé straně Pěvecké sdružení pražských učitelů (dále také PSPU)).⁷⁵

Za svou kulturní činnost bylo PSSU v roce 1960 vyznamenáno Cenou města Mostu a dvakrát Krajskou cenou za kulturu. V roce 1967 se mu dostalo i Čestného uznání tehdejší vlády ČSSR.⁷⁶

⁷⁴ O nás: Z historie PSSU. (2012). Získáno 25. březem 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/>

⁷⁵ Diskografie. (2012). Získáno 25. březem 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/diskografie2/>

⁷⁶ Ibid. pozn. 74

Po listopadové revoluci v roce 1989 došlo ke značnému poklesu počtu členů PSSU až na pouhých 19 zpěváků. Zároveň se sbor, i přes snahu, nijak nerozrůstal o nové, mladé členy, kteří by nahradili zpěváky v již úctyhodném věku. Sbor však fungoval ještě dalších 27 let.⁷⁷

PSSU bylo členem Unie českých pěveckých sborů⁷⁸ (dále také UČPS). Pravidelně vystupovalo na festivalech duchovní hudby *Tibi laus*⁷⁹ v Mostě, pravidelně se také účastnilo provedení České mše vánoční J. J. Ryby a adventních koncertů. Svou činností přispívalo k obohacení kulturního života obyvatel nejen mosteckého okresu. Toto sdružení se snažilo naplnit slova Bedřicha Smetany: „*Zpěvu dar všech srdcí vroucích vlasti budiž, vlasti věnován.*“⁸⁰

3.1.1 DIRIGENTI PSSU

Prvním sbormistrem PSSU byl *Josef Verner*, původem z Loun, odborný učitel a virtuos na violoncello, mimo jiné také dirigent ženského sboru v Lounech. Pro PSSU upravil několik lidových písní. Funkci dirigenta vykonával až do roku 1926, kdy na tento post nastoupil *Ferdinand Vodička*, absolvent státní varhanické školy v Praze, od roku 1926 ředitel hudební školy v Mostě. Dirigentem byl až do roku 1938, kdy se sdružení na čas rozpadlo kvůli probíhající okupaci státu. Po dlouhé pauze obnovil tradici sborového zpěvu na Mostecku až *Miroslav Brunclík* v roce 1945, o tři roky později však odešel z Mostu a jeho místo přebíral v roce 1949 *Josef Křeček*, okresní školní inspektor města Most, který měl výhodu dřívější sbormistrovské praxe v Lomu u Mostu, kde vedl ženský pěvecký sbor. Po dvou letech v PSSU se rozhodl vykonávat funkci dirigenta v Bílině a přešel do tamějšího sboru. Před nejvýznamnějším dirigentem PSSU *Aloisem Škarkou* byli sbormistry ještě *Jaroslav Kušička* a *Oldřich Arazim*.⁸¹

⁷⁷ O nás: Z historie PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/>

⁷⁸ Spolek s celorepublikovou působností se sídlem v Praze, založen 26. dubna 1969 v Praze proto, aby podporovala a propagovala sborový zpěv. Sdružuje české neprofesionální pěvecké sbory. (O nás: UČPS, 2003-2019)

⁷⁹ Soutěžní festival určený pro sbory mládeže a dospělých, který probíhá každoročně od roku 1994 v Mostě.

⁸⁰ Ibid. pozn. 77

⁸¹ O nás: Dirigenti PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/dirigenti-pssu/>

Alois Škarka převzal funkci dirigenta PSSU 14. 10. 1953. Narodil se 1. 5. 1922 v Košicích na Kutnohorsku, zde navštěvoval základní školu a od roku 1933 byl studentem kutnohorského gymnázia. Po maturitě si přál pokračovat ve studiu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, osudový rok 1939 a s ním spojené uzavření vysokých škol, mu však tento plán překazilo. Po válce v roce 1949 absolvoval učitelský kurz na Karlově univerzitě v Praze. Jeho prvním působištěm byla stejně jako u Vlastimila Podleny obec Komořany u Mostu. Členem PSSU v Mostě se stal v roce 1948 a následně v roce 1952 členem PSPU. V roce 1953, době největší umělecké stagnace PSSU, přijal funkci sbormistra a uměleckého vedoucího tohoto sdružení. V březnu roku 1954 se již konalo první vystoupení a PSSU znovu nabývalo uměleckých kvalit. Byly vypracovány stanovy sdružení, důsledně se vyžadovala a sledovala docházka, členem se mohl stát každý zpěvák, který splnil předepsané zkoušky a zavázal se plnit stanovy PSSU. Tím se velice zvýšil počet členů, což se pozitivně projevilo na činnosti souboru v nadcházejících letech. Díky cílevědomé práci, uměleckým schopnostem a přirozené lidské autoritě dokázal Alois Škarka v relativně krátké době vytvořit těleso, které svými uměleckými kvalitami patřilo mezi špičku ve sborovém zpěvu v Česku i zahraničí. Po roce 1989 upadl zájem o členství v PSSU Most. Proto Alois Škarka 6. 2. 1991 rezignoval na tuto funkci po více jak 38 letech jejího plnění. V prosinci roku 1990 řídil PSSU Most na vánočním koncertě naposledy. Po abdikaci A. Š. se stal dirigentem a uměleckým vedoucím *Zdeněk Frélich*. Členem PSSU se stal v roce 1976, kdy ho přivedl jeho kolega *Luboš Košťák*. Brzy poté jej A. Š. ustanovil chorovodem a svým prvním zástupcem.⁸²

⁸² O nás: Dirigenti PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/dirigenti-pssu/>

3.2 VLASTIMIL PODLENA ČLEMEM A SBORMISTREM PSSU

Obrázek 13 – Fotografie PSSU, z doby, kdy V. P. vykonával funkci dirigenta (2003)
(foto z rodinného archivu)

Od roku 1996 byl společně se Zdeňkem Frélichem dirigentem i Vlastimil Podlena. Do PSSU vstoupil již v roce 1951.⁸³ Hlavním podnětem pro členství v PSSU bylo pro V. P. setkání s Aloisem Škarkou, který byl v té době jeho kolegou v národní škole v Komořanech u Mostu. On sám mu nabídl, aby se připojil k tomuto velmi úspěšnému sboru. V roce 1985 byl V. P. jmenován chorovodem barytonové sekce sboru a zástupcem hlavního dirigenta, Aloise Šarky. Poté, v roce 1996 nabyl funkce sbormistra a uměleckého vedoucího, kterou vykonával nepřetržitě až do roku 2012. Během své účasti ve sboru vytvořil spoustu úprav zejména lidových písní⁸⁴ a také ručně psané partitury.

⁸³ Viz příloha 14

⁸⁴ Viz příloha 15

Kromě své činnosti ve sboru byl V. P. členem Unie českých pěveckých sborů⁸⁵, účastnil se regionálních soutěží dětských pěveckých sborů jako porotce a také se podílel na přípravách pěveckých soutěží a festivalů Tibi laus Most a při setkávání pěveckých sborů podkrušnohorské oblasti. Byl oceněn zlatým odznakem s granáty za dlouholetou činnost v UČPS.⁸⁶

Svou práci ve sboru odváděl velice pečlivě. Vedl si záznamy o všech koncertech a jejich repertoáru. Repertoár se snažil nastavit tak, aby se zpívaly nové skladby, ale zároveň aby se pořád oprašovaly ty staré. Tvořily jej hlavně umělé české a cizí sborové skladby a lidové písně, buď sborové, nebo se sóly.⁸⁷

Během své funkce v PSSU několikrát předstoupil před jeho členy, aby zhodnotil uplynulou činnost sdružení. Ve sboru bylo tehdy kolem třiceti zpěváků a nedařilo se přibrat do svých řad nové členy. Počet stále ubýval vzhledem k průměrnému věku členů PSSU. V. P. se snažil o to, aby si PSSU i při této situaci zachovalo cíle, s kterými bylo založeno. Neustále si kladl otázky, jak těchto cílů dosáhnout. Ve svém proslovu roku 1998 doslova řekl: „*Neměl jsem v úmyslu stát se hrobařem PSSU, proto jsem si vytyčil několik úkolů, jejichž splnění jsem považoval za nezbytně nutné.*“ Těmito úkoly bylo⁸⁸

1. Zabránit zániku PSSU jako mužskému sboru: Dbal hlavně na to, aby soubor vystupoval samostatně jako mužské pěvecké těleso, to se ovšem mnohdy nedařilo a postupem let bylo větší procento koncertů, kdy PSSU vystupovalo společně se sborem ženským nebo smíšeným. Snažil se motivovat zpěváky přípravou na významné koncerty a akce. Jejich úspěšným uskutečněním se také podpořilo zdravé sebevědomí sboru.
2. Udržet, případně i mírně vylepšit pěveckou úroveň sboru: Rezervy zde stávaly zejména v hlasovém výcviku (systematickém cvičení tvoření tónu a výslovnosti), v zaměření na jednotlivce (zpěv v kvartetech nebo oktetech, na který nebyl dostatek času při zkouškách), a v některých nešvarech členů při zkouškách (nedodržení nástupů, rozptýlení jinou činností) nebo také v aktivitě zpěváků (malá snaha o zpěv z paměti, chybějící domácí příprava).
3. Přizpůsobení komornímu charakteru sboru: Tento úkol souvisel především s výběrem repertoáru a změnou zažitých návyků z dlouholetého působení ve velkém sboru. Sbor byl schopen zpívat většinu skladeb dřívějšího repertoáru při určitém přizpůsobení dynamiky a dalších výrazových složek. Chyběla transformace návyků, nutných pro komorní způsob zpěvu, a to: vyrovnanost

⁸⁵ Ibid. pozn. 83

⁸⁶ Z rozhovoru s Vlastou Podlenovou, ženou Vlastimila Podleny, ze dne 12. 1. 2019

⁸⁷ Dochované seznamy repertoáru a koncertů PSSU

⁸⁸ Z dochované výroční zprávy z roku 1998

a nevynikání hlasů ve skupině, vyváženost hlasových skupin, jednotné provádění jemných dynamických rozdílů, zřetelná a přesná výslovnost.

4. Vytvořit koncepci pěvecké činnosti: Rozdělena na čtyři kategorie: Základní repertoár, doplňkový repertoár, záložní repertoár, depozitář repertoáru a nové sbory.⁸⁹ Většina skladeb základního a záložního repertoáru byla připravena k použití bez předběžného procvičování. Krátkodobé sezónní plány zde hrály velkou roli, sbor nacvičoval repertoár podle toho, na jakou akci se zrovna připravoval. Některé náročné sbory⁹⁰, které byly nacvičovány zpravidla také s jiným sborem, byly značnou zátěží. Pokud pak byly provedeny pouze jednou, nevhodně zasáhly do dalšího nácvičení, na druhou stranu výrazně přispěly ke zvýšení umělecké úrovně sboru.
5. Pokusit se o modernizaci repertoáru: Naskytly se takovéto možnosti výběru: výběr zajímavějších nebo atraktivnějších skladeb z těch, které sbor mohl čerpat z archivu PSSU; získání not nebo magnetofonových nahrávek skladeb od jiných sborů; dodání vlastní skladby nebo úpravy. Na modernizaci repertoáru padlo ve sboru spousta požadavků a postupně se tyto zmíněné možnosti začaly využívat.
6. Pokusit se o omlazení sboru získáním nových členů: Pro budoucnost PSSU životně důležitý úkol. Výsledky však byly minimální, i když se podařilo do členské základny přivést nové zpěváky, počet se o mnoho nezvýšil, jelikož starší zpěváci odcházeli. Číslo tak stále zůstávalo velice podobné a neměnné. Tuto skutečnost V. P. považoval za základní problém sboru a nenašel z něj východisko.

Tyto úkoly a snaha o jejich naplnění provázely PSSU až do úplného konce jeho působení. V průběhu let se však počet členů nijak nezvýšil, a i koncertní činnost vykazovala sestupnou tendenci ve svém rozsahu. PSSU již nevystupovalo tolik samostatně, ale většinou ve spolupráci s jinými sbory, např. s ženským sborem Clavis cordium⁹¹ z Mostu. Dalo by se tedy říci, že se toto sdružení víceméně stalo složkou smíšeného sboru. S tím V. P. nebyl spokojený a snažil se o to, aby těleso znovu nabylo členů a mohlo působit jako čistě mužský sbor.

⁸⁹ Viz příloha 16

⁹⁰ Korunovační mše (W. A. Mozart), Polní mše (Bohuslav Martinů), Hora tří světél (Bohuslav Martinů), atd.

⁹¹ Ženský pěvecký sbor z Mostu, založen 24. června 1992 na žádost předsedy PSSU Dušana Golla. Těleso, které čítá kolem čtyřiceti zpěvaček. V čele sboru stojí Eva Šimková, která je dirigentkou od samotného založení. Sbor se účastní také mezinárodních soutěží. Tento sbor mnohokrát vystupoval s PSSU.

3.2.1 NÁCVIK SKLADEB

Zkoušky sboru probíhaly každý čtvrtek odpoledne v Základní umělecké škole F. L. Gassmana v Mostě. Plán nácvičku byl zpravidla rozdělen na dvě období – jaro a podzim, a obsahoval skladby nové, obnovované a opakované, vše s ohledem na připravované akce v následujícím období. Každý rok se pracovalo na více než 30 skladbách. Repertoár se postupně rozrostl na hudbu světových klasiků, hudbu duchovní, spirituály a lidové skladby.⁹²

Mimo pravidelných zkoušek PSSU pořádalo také pracovní soustředění, které bylo příležitostí k rychlému a kvalitnímu nacvičení mnoha skladeb během krátké doby (kolem 15 nových sborových skladeb). Soustředění sloužila k přípravě na nadcházející koncerty, trvala kolem šesti dní a byla uskutečněna jednou ročně většinou v době letních prázdnin. V období podzimu a Vánoc se konalo nejvíce koncertů, na kterých PSSU vystupovalo, a tak byl čas prázdnin pro nácvičku velmi výhodný. Nácvičku probíhal každý den dopoledne i odpoledne, zvláště po hlasech nebo dohromady. Co se nestihlo na pravidelných zkouškách, stihlo se na soustředění. Navštívené destinace byly různé. V roce 1994 v Rakovníku, v roce 1999 pak strávilo PSSU soustředění v Nové Pace společně s Pěveckým sborem severočeských učitelů z České Lípy⁹³. Z hlediska organizace to však nebylo výhodné, sbory neměly dostatek prostoru a času na svůj vlastní nácvičku, a tak o rok později jelo PSSU na soustředění samostatně, a to do Nečtin. Průběh tohoto soustředění vzhledem k prostředí zámku, zámeckého parku a okolních lesů se podobal spíše opravdové rekreaci. Sbor se za strávenou dobu v Nečtinech připravoval hlavně na říjnový koncert v kostele sv. Mikuláše v Praze, největší část nácvičky tak zabraly čtyři těžké sbory: Sv. Václave (O. A. Tichý), Oráč, Hymnus (J. B. Foerster), Landerkennung (E. Grieg). Během soustředění také vystoupil v kostele v obci Dolní Bělá, sousední vesnici rodné vísky V. P. Následující roky trávilo PSSU soustředění např. v Kladně nebo na Hoře sv. Kateřiny. Během soustředění zbyl také samozřejmě čas i na jiné aktivity než zpěv, např. na turistiku, houbaření, nebo večerní společné posezení členů a rodinných příslušníků.⁹⁴

⁹² Z dochovaného seznamu skladeb repertoáru PSSU

⁹³ Původně mužský sbor, od roku 2001 smíšené pěvecké těleso, které k 31. 12. 2018 ukončilo svou činnost.

⁹⁴ Z dochované výroční zprávy z roku 2003

3.2.2 KONCERTNÍ ČINNOST

Koncerty představovaly samozřejmě finální složku sborové práce při zkouškách a při přípravě potřebného repertoáru. Během roku se PSSU zpravidla účastnilo více než deseti koncertů. Většina z nich probíhala na Mostecku a blízkém okolí, ale PSSU během let 1996–2012 vystupovalo i v dalších městech České republiky, a to v Praze, Děčíně, Hradci Králové, Pardubicích, Nové Pace, Krásném Dvoře a dalších. Několikrát vystoupilo také v zahraničních městech, např. v roce 2003 v Saydě, o rok později na mezinárodním setkání sborů v Schlemě nebo v roce 2010 v Seiffenu, dále pak v nizozemském Meppelu v roce 1998, kdy výjezd trval čtyři dny. Hlavní koncert se konal v protestantském kostele, kde 27 zpěváků PSSU vystoupilo společně s hostitelským sborem. Na závěr sdružení předvedlo Ódu na Meppel, kterou na holandský text, poslaný do Mostu předsedou meppelského sboru, vytvořil J. Bříza, člen PSSU. Před hlavním koncertem PSSU absolvovalo ještě menší vystoupení v nizozemských městech Naardenu, Hoogeveenu a Giethoornu. S Meppelským sborem Meppel Men's Choir⁹⁵ se setkala PSSU již v roce 1997, kdy proběhl společný koncert v Mostě.⁹⁶

Jak již bylo zmíněno, sbor vystupoval samostatně nebo společně s jinými sbory, nejčastěji s PSSU z České Lípy, mosteckým ženským sborem Clavis cordium nebo také s Pěveckým sdružením pražských učitelů.

Každý rok se sbor účastnil jiných akcí a koncertů, ale měl také pravidelná vystoupení, např. na tradičním festivalu duchovní hudby Tibi laus a vánočním provedení Rybovy mše, která byla provedena ve více městech Ústeckého kraje (Mostu, Teplicích, Chomutově, Litvínově) a při které PSSU doprovázel Festivalový orchestr Petra Macka⁹⁷. Účastnilo se také soutěží, v říjnu roku 1998 získalo stříbrné pásmo na Pražských dnech sborového zpěvu.⁹⁸ O dva roky později nahrálo PSSU reprezentační CD mosteckých sborů

⁹⁵ Mužský sbor založený v roce 1926, který od roku 2015 vede Roelof Bosma. Sbor pořádal koncerty v různých zemích Evropy, např. v Anglii, Německu, Dánsku, Belgii a také Česku. Ve městě Meppel má úlohu ambasadora různých kulturních akcí.

⁹⁶ Z výpisu koncertů 1996–2012, který si vedl V. P.

⁹⁷ Soukromý orchestr, složený z předních profesionálních umělců ze severních Čech a Prahy. Tento orchestr založil v roce 1991 Petr Macek, který je zároveň kontrabasistou, šéfem a manažerem tohoto tělesa.

⁹⁸ O nás: Z historie PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/>

s názvem „*Pěvecký pozdrav z Mostu*“, na kterém se podílely sbory Clavis Cordium a chrámový sbor Cantores sancti Venceslai⁹⁹ z Mostu.¹⁰⁰

Postupně ubývalo členů, v roce 2012 jich bylo již pouze 21. Sbor však působil ještě několik let a i V. P. jej po ukončení své funkce dirigenta nadále navštěvoval. Po Vlastimilu Podlenovi byl dirigentem znovu Zdeněk Frélich a v posledních letech působení PSSU David Pražák, který vedl sbor, jehož členská základna se zúžila na pouhých sedm členů.

PSSU vystoupilo naposledy 23. dubna 2016 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Mostě, kde proběhl koncert sborů partnerských měst Most a Meppel z Nizozemí. Společný koncert se v Mostě uskutečnil po devatenácti letech. Kromě sborů PSSU a Meppel Men's Choir vystoupil ještě Gassmannův komorní orchestr¹⁰¹ z Mostu a varhaník Mannes Hofsing z Holandska. Po tomto koncertu PSSU po 93 letech působení ukončilo svou činnost.¹⁰²

⁹⁹ Chrámový smíšený sbor, založen v roce 1989. Hlavní sbormistryní je Mgr. Markéta Gabrielová. Sbor se specializuje na chorál a liturgickou hudbu.

¹⁰⁰ Diskografie. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/diskografie2/>

¹⁰¹ Hudební těleso založené v roce 2013, které působí při Základní umělecké škole F. L. Gasmanna v Mostě. Umělecké obsazení orchestru tvoří profesionální hudebníci Severočeské filharmonie v Teplicích a orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem. Dirigentem orchestru je Zdeněk Hasil.

¹⁰² Úvod. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/>

4 VZPOMÍNKY NA VLASTIMILA PODLENU

Manželé Podlenovi byli u žáků velice oblíbeni. I po letech se k nim bývalí žáci stále hlásili a zvali je na třídní srazy. Některé žáky inspirovali natolik, že se vydali stejnou profesní cestou a hudba se stala jejich povoláním.

Obrázek 14 – Fotografie ze srazu bývalých členek ženského sboru, pod vedením V. P. (2009)
(foto z archivu ZŠ Meziboří)

4.1 BÝVALÉ ŽÁKYNĚ A ČLENKY SBORŮ

Libuše Řeháková, roz. Pihrtová, která od svých devíti let navštěvovala pěvecký soubor a poté také ženský pěvecký soubor vzpomíná na tehdejší soutěže. Velikým zážitkem pro děvčata byl dvou až třídní pobyt v hotelu v Praze, kde se konalo ústřední kolo Puškinova památníku, kam se v roce 1970 probojovala s komorním dívčím souborem. Vzpomíná také na zákaz jíst před vystoupením zmrzlinu, který však dívky často porušovaly a přiznává, že byl V. P. přísný, ale zároveň velmi trpělivý. Účastnila se i jarních soustředění v Hamru na Jezeře, Srbské Kamenici, Jáchymově, kde se naučila nejen spoustu písní, ale také samostatnosti a kamarádství mezi mladšími a staršími. Na letních táborech, na které vzpomíná nejraději, se zase naučila nespočet trampských písní, získala spoustu znalostí o přírodě a naučila se samostatnosti při běhu tábora, kdy skoro všechno měly na starost děti (vaření, nákup, pro který jezdily s kárkou asi 2 km do vesnice, stavba

stanů, výroba topeniště, lavic na sezení a další). Na tábory jezdila od svých devíti let pravidelně, naposledy se zúčastnila tábora již jako středoškolačka, kdy byla jednou z vedoucích. Vlastimilu Podlenovi vděčí především za lásku k hudbě, k lidem, za péči a svůj veškerý volný čas, který jim věnoval, za úspěchy, kterých jeho zásluhou dosáhli.¹⁰³

Alena Korejsová, roz. Riedlová, která byla také žačkou Vlastimila Podleny, napsala: *„Byl to nejlepší, co mě v životě mohlo potkat. Nejenže mě naučil vnímat hudbu všech žánrů, ale naučil mě i trpělivosti, pokoře, citlivosti a vcítit se do osudu druhých lidí.“* Teď když má sama rodinu, vzdává poklonu manželům Podlenovým za vše, co pro žáky tenkrát dělali. Přiznává, že jako děti byly téměř nezvladatelné, když se například dostaly do puberty, zpívaly starším obyvatelům u stánku s občerstvením, za tento výkon si pak vysloužily panáka alkoholu, když to zjistil jejich pan učitel, jistě nebyl nadšen. S radostí vzpomíná na doby letních táborů, kdy se také naučily více všeho vážít, jelikož se o sebe musely postarat takřka samy. Nikdo jim již nevezme vzpomínky na pozorování souhvězdí a učení se morseovky. Nezapomíná poděkovat ani Vlastě Podlenové, která byla vždy velkou oporou V. P. a starala se o to, aby vše proběhlo v pořádku. Píše také, že si na „Podlenu a Podlenku“ často vzpomene vždy, když zpívá.¹⁰⁴

Irena Šmídová, roz. Riedlová, navštěvovala pěvecký soubor od druhé třídy, v době, kdy manželé Podlenovi zakládali toto těleso. Spolu s ostatními zpěváky nevynechala ani jednu soutěž sborů a jednotlivců, na které je V. P. vždy dobře připravil a ve kterých byli úspěšní a často obsazovali první místa. Později také navštěvovala komorní dívčí soubor, který vyhrál krajské kolo Puškinova památníku a postoupil až do celostátního kola této pěvecké soutěže. Také velice ráda vzpomíná na pravidelná soustředění a každoroční stanový tábor v Horní Bělé. Dodnes si při poslechu trampských písní vzpomene na prožité chvíle se svými kamarády a rodinou Podlenových. Dodává, že Vlastimil byl nejen jejich učitel, ale i druhý táta a kamarád. Do sboru chodila až do své maturity, poté se přestěhovala do jiného města. I přesto se v dalších letech se spolužáky scházeli a společně zavzpomínali u zpěvu písní, které je V. P. naučil. Přiznává, že díky manželům Podlenovým jí láska k hudbě zůstala celý život a k hudbě vedla i své dcery. Jedna z nich dokonce navštěvuje lovosické kvarteto Čtyři tety. Zájem o hudbu se v této rodině přenesl i do další generace, vnukové

¹⁰³ Z emailu s Libuší Řehákovou ze dne 13. 4. 2019

¹⁰⁴ Z emailu s Alenou Korejsovou ze dne 12. 4. 2019

navštěvují hudební školu. Při jejich koncertu si vždy vzpomene, jak stála na podiu ona společně s dalšími spolužáky a jak po zdařilém vystoupení byli manželé Podlenovi pyšní. Dodává, že se věnovali dětem s láskou po celý život a za to jim patří velký dík.¹⁰⁵

Ivana Lazennec, roz. Žilková byla žačkou V. P. v letech 1977-1985. Společně s Ivou Dreslerovou a Ivanou Táborskou tvořily velice úspěšné trio Hvězdičky. Byla jednou z talentovaných zpěvaček, kterou V. P. připravil na přijímací zkoušky na konzervatoř. Vzpomíná na tábory u Černého rybníka, na které se každoročně velmi těšila. Na cesty autobusem, během kterých celá parta dětí zpívala za doprovodu kytary, na kterou hrál V. P. Zakládali si zpěvníčky všech písní i s akordy, protože se na táboře také učili hrát na kytaru „až do bolavých puchýřů na bříškových prstů“. Každý večer seděli u ohně a zpívali, vzpomíná na noční procházky kolem „Porajtu“, kdy jim pan učitel vysvětloval souhvězdí a po návratu mohli zůstat spát „pod širákem“ u ohně. Táborové hry byly dobrodružné a napínavé, hlavně ty noční. Během tábora se učili čestnosti, zdravé soutěživosti, vytrvalosti, obratnosti, pevnosti, odolnosti, otužilosti, samostatnosti, skromnosti, tvořivosti a hlavně kamarádství. Přiznává, že to byla škola života, kterou v té době ani nemohli docenit. Také píše, že v každém z nich jistě něco zůstalo, ať více nebo méně. Láska a respekt k druhým, k přírodě, ke zpěvu a hudbě, to vše jim předal vzácný pan učitel, člověk nesmírně laskavosti a lidskosti.¹⁰⁶

4.2 KOLEGOVÉ

Jan Peška, který je nynějším ředitelem ZŠ Meziboří píše, že jej Vlastík provázel v podstatě celým životem. Nejprve jako učitel, později jako zkušený pedagog, který mu pomáhal v začátcích jeho profesní kariéry, také jako kamarád a moudrý člověk. Vzpomíná na osobitý humor a hřejivý hlas V. P., který pro něj byl vždy zklidněním v nelehkých dnech. Byl vždy velmi rád, když se setkali i mimo školu. Přiznává, že pro něj byli manželé Podlenovi vzorem harmonického manželství plného pochopení a společných zážitků.¹⁰⁷

Zdeněk Frélich byl společně s Vlastimilem Podlenou dirigentem PSSU. Do tohoto sdružení přišel v 70. letech. Po odchodu Aloise Škarky převzal vedení sboru a učinil V. P. svým zástupcem. Zmiňuje, že se V. P. „pustil s vervou do práce“. Během zkoušek měl V. P.

¹⁰⁵ Z emailu s Irenou Šmidovou ze dne 12. 4. 2019

¹⁰⁶ Z emailu s Ivanou Lazennec ze dne 18. 4. 2019

¹⁰⁷ Z emailu s Janem Peškou ze dne 24. 4. 2019

vyhrazený čas, kdy se sborem nacvičoval skladby, které si vybral, a pak při koncertech oba sbormistři předvedli, co se sborem nacvičili. Zdeněk Frélich zásluhu V. P. spatřuje také v tom, že velmi rád upravoval (harmonizoval) lidové písně. Tak sbor získal celou řadu nových skladeb do repertoáru. Po nástupu do funkce na Školském úřadě v Mostě přenechal Zdeněk Frélich celkové vedení sboru V. P. Konstatuje, že pod jeho vedením sbor úspěšně v činnosti pokračoval dál. V závěru dodává, že Cena F. Lýska přišla do správných rukou, a že i v pozdním věku byl V. P. příkladem v pravidelné docházce a aktivní spoluúčasti na všech akcích sboru.¹⁰⁸

Alena Machová, bývalá kolegyně manželů Podlenových na ZDŠ v Meziboří, byla členkou ženského sboru, který vedl V. P. při mezibořské škole. Vzpomíná na „Vlastu a Vlastíka“ Podlenovi jako na pár, jehož celý život byl naplněn hudbou a zpěvem. Plně a úspěšně předávali své znalosti nejen dětem, ale i dospělým. Zmínila také úspěch ženského sboru na národní přehlídce pěveckých a tanečních souborů, Kytici přátelství, v listopadu 1987 v Mladé Boleslavi. Spolu s ženským sborem se na podiu sešlo mnoho účinkujících. Zpěvačky rády zpívaly převážně české a moravské lidové písně, uvádí, že se však v tehdejší době musely zaznít také písně ruské a politicky motivované. Podle jejího názoru p. uč. Podlena doslova rozezpíval celé Meziboří. I když soubor v roce 1998 zanikl, členky se sešly i s V. P. ještě v letech 1998, 2009 a naposledy v roce 2012. Během srazu zavzpomínaly na staré časy při prohlížení kroniky a také si samozřejmě zazpívaly. Děkuje manželům Podlenovým za nezapomenutelné zážitky a radost ze zpěvu. Na závěr dodává přání od V. P.: „*Naladte život do C dur, tam není žádných křížků.*“¹⁰⁹

4.3 VZPOMÍNKOVÝ VEČER

Vlastimil Podlena zemřel po dlouhém boji s těžkou nemocí 12. 8. 2015. Na jeho počest byl rodinou uspořádán vzpomínkový koncert¹¹⁰, který se konal 11. března 2016 v Kulturním zařízení města Meziboří (bývalé kino Družba, které již bylo zmíněno), v místě, kde V. P. často vystupoval s pěveckými tělesy, které založil při tamější základní škole. Ve vestibulu této budovy byla možnost prohlídky bohaté výstavy fotografií, ocenění a také kronik pěveckých souborů. Celým večerem diváky slovem provázel syn V. P., Jan Podlena. Hlavním

¹⁰⁸ Z emailu se Zdeňkem Frélichem ze dne 25. 4. 2019

¹⁰⁹ Z rozhovoru s Alenou Machovou ze dne 28. 4. 2019

¹¹⁰ Viz příloha 17

programem bylo vystoupení dvou mužských sborů, a to PSSU s dirigentem Davidem Pražákem, a mladého sboru Lásky opravdivá, který působí pod Ústavem hudební vědy brněnské Masarykovy univerzity pod vedením Jana Špačka. V řadách brněnského sboru také zpívá Jan Podlena ml., vnuk Vlastimila Podleny. Do sálu bývalého kina Družba přišla zavzpomínat spousta žáků, kolegů a kamarádů Vlastimila Podleny, kteří si vyslechli vystoupení jednotlivých sborů. Na závěr koncertu zazpívala obě pěvecká tělesa dohromady. Během tohoto vzpomínkového večera V. P. získal in memoriam Cenu Aloise Škarky¹¹¹, kterou rodině předala předsedkyně oblastního výboru UČPS Hana Kultová.¹¹²

Během večera také vystoupil Pavel Prágl, člen PSSU, který poznal V. P. při vstupu do tohoto sdružení v roce 2001. Při svém projevu zavzpomínal na svou trému při hlasové zkoušce, byl však zdárně zařazen do prvního tenoru. Řekl, že díky osobnosti V. P. se utvořil dobrý kolektiv zpěváků, který slavil úspěch při koncertech a vystoupeních. Byl také přítomen při nominaci V. P. na Cenu hejtmana Ústeckého kraje pro rok 2011 na Městském úřadě Meziboří v roce 2012. Řekl, že lásku k hudbě předával V. P. jak mladé, tak starší generaci. Na závěr poděkoval Vlastimilu Podlenovi za vše, co pro PSSU udělal. Pár slov pronesla také Daniela Mandysová, která byla žačkou V. P., zavzpomínala na dobu, kdy navštěvovala Komorní dívčí sbor. Svými vzpomínkami na soustředění a letní tábory obohatila tento večer. Díky V. P. si vybrala povolání hudebního pedagoga, dokonce je i dlouholetou sbormistryní. Na V. P. vzpomíná jako na autoritativního, trpělivého, klidného člověka a pedagoga. Svůj výstup ukončila citátem V. P.: „*Vzpomínky nám nikdo nevezme.*“¹¹³

¹¹¹ Nejvyšší regionální ocenění oblastního výboru Ústí nad Labem

¹¹² Z videozáznamu ze vzpomínkového večera

¹¹³ Ibid. pozn. 112

ZÁVĚR

Vlastimil Podlena byl velkým přínosem pro město Meziboří, ať už z pedagogického či lidského hlediska. Umělecký rozsah, který tvořila jeho pěvecká tělesa, přesáhl hranice okresu i Ústeckého kraje. Pro své žáky nebyl pouze panem učitelem, byl jim také kamarádem a velkou oporou. Nenápadně jim předával své postoje a vychovával je k vlastním úsudkům. Dětem a hudbě zasvětil celý svůj život, za to bych mu chtěla jménem svým a jménem všech jeho bývalých žáků poděkovat.

Vlastimil Podlena byl také dlouholetým členem PSSU, kde se snažil o nový umělecký rozmach sboru. Tomuto sdružení přispěl také úpravami některých skladeb. Za funkce Vlastimila Podleny jako dirigenta sklízelo PSSU velký ohlas v Čechách i za hranicemi. Přeji si, aby na Mostecku nevymizela tradice mužských pěveckých těles a aby PSSU znovu našlo cestu k obnovení činnosti. Budu doufat, že se díky této práci rozšíří povědomí o významném pedagogovi a sbormistrovi, kterým Vlastimil Podlena byl.

Informace k této práci jsou čerpány převážně z archivních materiálů, a to kronik škol ZDŠ Dolní Jiřetín 1945–1981 a ZŠ Meziboří 1952–2003, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Mostě, dále z kroniky města Meziboří, která je uložena na Městském úřadě Meziboří a kroniky města Litvínova. Dále jsem čerpala informace z elektronických zdrojů. K vypracování velice přispěly také dochované materiály o činnosti sborů, které si vedl samotný Vlastimil Podlena. Během svého zkoumání jsem byla v kontaktu s bývalými žačkami, s kolegy a s rodinou Podlenových.

RESUMÉ

Tato bakalářská práce je zaměřena na činnost pedagoga a sbormistra Vlastimila Podleny, který se na Mostecku zasadil o vysokou úroveň dětských pěveckých sborů. Je zde popsán jeho život, práce se sbory při základních školách v Dolním Jiřetíně, a hlavně v Meziboří, a také jeho členství v Pěveckém sdružení severočeských učitelů. Obsahuje veškerou činnost pěveckých těles a seznam repertoáru.

Klíčová slova: Vlastimil Podlena, pedagog, sbormistr, PSSU, ZŠ Meziboří

This thesis is focused on the work of Vlastimil Podlena, an educator and a choir master, who contributed to the development of the high level of children's choirs in the region of Most. The thesis consists of description of his life, his work with choirs at elementary schools in Dolní Jiřetín and in Meziboří and also of his membership in the Northbohemian Teacher's Choir. It contains all activities of the choirs and a list of their repertoire.

Key words: Vlastimil Podlena, educator, choirmaster, Northbohemian teacher's choir, Elementary school Meziboří

SEZNAM LITERATURY**Prameny**

Kronika Základní školy Meziboří 1952–2003

Kronika Základní devítileté školy Dolní Jiřetín 1945–1981

Kronika města Meziboří 1984–2002

Kronika města Litvínova 1995–2016

Literatura

STAŠEK, Čestmír. ABC začínajícího sbormistra: receptář ve 40 bodech. Praha: Supraphon, 1981.

TICHÁ, Alena. Hlasová výchova v dětském sboru prostřednictvím her a motivací. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2004. ISBN 80-7068-186-1.

ROB, Josef, Ivana ŠTÍBROVÁ a Jiří KOLÁŘ. Sborový zpěv a řízení sboru. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-556-6.

Elektronické zdroje

Diskografie. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/diskografie2/>

Historie sboru. (nedatováno). Získáno 27. březen 2019, z Clavis Cordium: <https://claviscordium.mypage.cz/panelleft/historie-sboru>

Kontakty-Jan Podlena. (2015-2019). Získáno 29. leden 2019, z SSZŠ Litvínov: <https://www.sszslitvinov.cz/web/kontakty/jan-podlena.30>

Naše škola: Informace o škole. (nedatováno). Získáno 12. leden 2019, z ZŠ Meziboří: <https://www.zsmezibori.com/naseskola.htm>

O nás: Dirigenti PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/dirigenti-pssu/>

O nás: UČPS. (2003-2019). Získáno 19. únor 2019, z České sbory.cz: <https://www.ceskesbory.cz/08-01-index.php>

O nás: Z historie PSSU. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/z-historie-pssu/>

Úvod. (2012). Získáno 25. březen 2019, z 90 let PSSU Most: <https://pssu.webnode.cz/>

Korespondence a rozhovory

Emailová korespondence s Libuší Řehákovou ze dne 13. dubna 2019.

Emailová korespondence s Alenou Korejsovou ze dne 12. dubna 2019.

Emailová korespondence s Irenou Šmidovou ze dne 12. dubna 2019.

Emailová korespondence s Danielou Mandysovou ze dne 20. dubna 2019

Emailová korespondence a Ivanou Lazennec ze dne 18. dubna 2019

Emailová korespondence s Janem Podlenou st. ze dne 8. dubna 2019

Emailová korespondence s Janem Peškou ze dne 24. dubna 2019

Emailová korespondence se Zdeňkem Frélichem ze dne 25. dubna 2019

Rozhovor s Vlastou Podlenovou ze dne 12. ledna 2019

Rozhovor s Pavlem Podlenou ze dne 22. dubna 2019

Rozhovor s Alenou Machovou ze dne 28. dubna 2019

Jiné zdroje

Dochované dokumenty Vlastimila Podleny: Kronika Komorního dívčího sboru 1970–1975

Dochované dokumenty Vlastimila Podleny: Repertoár PSSU

Dochované dokumenty Vlastimila Podleny: Seznam koncertů a jejich záznam 1996–2012

Dochované dokumenty Vlastimila Podleny: Výroční zprávy z let 1998 a 2003

Videozáznam ze vzpomínkového večera pro Vlastimila Podlenu ze dne 11. března 2015

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Rodina Podlenova: zleva: Vlastimil Podlena, matka Marie Podlenová, babička V. P., sestra Vlasta Podlenová, otec Václav Podlena (foto z rodinného alba) .	5
Obrázek 2 – Fotografie kapely, ve které V. P. působil (foto z rodinného archivu).....	8
Obrázek 3 – Fotografie hokejového mužstva a jeho vedení: Vlastimila Podleny a Jaroslava Lišky (1976) (fotografie z rodinného alba)	9
Obrázek 4 – Fotografie dětského pěveckého souboru ZDŠ Dolní Jiřetín (foto z rodinného archivu)	10
Obrázek 5 – Fotografie Pionýrského pěveckého souboru Meziboří pod vedením manželů Podlenových (foto z archivu ZŠ Meziboří)	15
Obrázek 6 – Fotografie úspěšného kvarteta Hvězdičky (1974) (foto z archivu ZŠ Meziboří)	16
Obrázek 7 – Fotografie Country skupiny (1970) (foto z archivu ZŠ Meziboří)	18
Obrázek 8 – Fotografie Komorního dívčího souboru po návratu z oblastního kola Puškinova památníku v Karlových Varech (1970) (foto z archivu ZŠ Meziboří)	20
Obrázek 9 – Fotografie členek Ženského sboru spolu s V. P. (foto z archivu ZŠ Meziboří)	21
Obrázek 10 – Fotografie Vlastimila Podleny s kolegou Vladimírem Pacinou a jeho ženou Janou Pacinovou (foto z rodinného archivu)	25
Obrázek 11 – Fotografie z tábora Krušnohor ve Štichovicích (1978) (foto z rodinného archivu)	26
Obrázek 12 – Fotografie PSSU (1955) (foto z rodinného alba)	30
Obrázek 13 – Fotografie PSSU, z doby, kdy V. P. vykonával funkci dirigenta (2003) (foto z rodinného archivu)	33
Obrázek 14 – Fotografie ze srazu bývalých členek ženského sboru, pod vedením V. P. (2009) (foto z archivu ZŠ Meziboří)	39
Obrázek 15 – Dochované závěrečné vysvědčení Vlastimila Podleny (dochované materiály V. P.)	II
Obrázek 16 – Fotografie 2. třídy (1951) ZDŠ Komořany u Mostu (foto z rodinného archivu)	III
Obrázek 17 – Fotografie učitelské sboru ZDŠ Komořany u Mostu (1951) (foto z rodinného archivu)	III
Obrázek 18 – Fotografie pražského Vojenského uměleckého souboru, V. P. hraje na klarinet (foto z rodinného alba)	IV
Obrázek 19 – Fotografie pražského Vojenského uměleckého souboru, V. P. hraje na klarinet (foto z rodinného alba)	IV
Obrázek 20 – Fotografie Vlastimila Podleny spolu se svými syny Pavlem a Janem (foto z rodinného alba)	V
Obrázek 21 – Fotografie rodiny Podlenovy (1966) (foto z rodinného alba)	V
Obrázek 22 – Fotografie ze soustředění PSSU v Domažlicích (1960) (foto z rodinného archivu)	VI
Obrázek 23 – Fotografie z lyžařského kurzu (1979) (foto z rodinného archivu)	VI
Obrázek 24 – Dochované vysvědčení o Závěrečné zkoušce, kterou V. P. splnil na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem (dochované materiály V. P.)	VII
Obrázek 25 – Úprava lidových písní do trojhlasu (dochované materiály V. P.)	VIII
Obrázek 26 – Úprava lidových písní do trojhlasu (dochované materiály V. P.)	VIII

Obrázek 27 – Repertoár Velkého souboru: Lidové písně (1964-1977) (dochované materiály V. P.).....	IX
Obrázek 28 – Repertoár Velkého souboru: Sólové písně (1964-1977) (dochované materiály V. P.).....	X
Obrázek 29 – Repertoár Velkého souboru: Umělé písně, ruské a sovětské písně (1964-1977) (dochované materiály V. P.).....	XI
Obrázek 30 – Fotografie Komorního dívčího sboru při soutěži Puškinův památník (1970) (foto z archivu ZŠ Meziboří)	XII
Obrázek 31 – Výstřížek z litvínovských novin Radnice (1973) (uloženo v kronice ZŠ Meziboří)	XII
Obrázek 32 – Fotografie z tábora v Horní Bělé, předčítání příběhu před etapou táborové hry (foto z rodinného archivu).....	XIII
Obrázek 33 – Fotografie ze 21. 8. 1968, vlajka vytažena pouze na půl žerdi (foto od Daniely Mandysové).....	XIII
Obrázek 34 – Výstřížek článku z německých novin o mezinárodním letním táboře v Marienbergu (článek z rodinného archivu).....	XIV
Obrázek 35 – Cena Františka Lýska, kterou v roce 2002 získal V. P. (dochované materiály V. P.).....	XV
Obrázek 36 – Fotografie PSSU v Bulharsku (Sofia 1964) (foto z rodinného archivu)....	XVI
Obrázek 37 – Fotografie PSSU v Německu (Essen 1969) (foto z rodinného archivu)....	XVI
Obrázek 38 – Členská karta PSSU (dochované materiály V. P.).....	XVII
Obrázek 39 – Členská karta UČPS (dochované materiály V. P.).....	XVII
Obrázek 40 - Úprava lidové písně „Když sem šel vod milý" (dochované materiály V. P.)	XVIII
Obrázek 41 - Úprava lidové písně „Můj milý mi pod okýnkem“ (dochované materiály V. P.).....	XIX
Obrázek 42 – Základní repertoár PSSU (dochované materiály V. P.)	XX
Obrázek 43 – Doplnkový repertoár PSSU (dochované materiály V. P.)	XXI
Obrázek 44 – Záložní repertoár PSSU (dochované materiály V. P.)	XXII
Obrázek 45 – Depozitář skladeb PSSU (dochované materiály V. P.).....	XXIII
Obrázek 46 – Novinový článek z litvínovských novin Radnice o vzpomínkovém koncertu (2016) (článek od Aleny Machové).....	XXIV

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Dochované závěrečné vysvědčení	II
Příloha 2 – ZDŠ Komořany u Mostu.....	III
Příloha 3 – Pražský Vojenský umělecký soubor	IV
Příloha 4 – Rodina Podlenova	V
Příloha 5 – Sportovní aktivity.....	VI
Příloha 6 – Dochované vysvědčení o závěrečné zkoušce.....	VII
Příloha 7 – Úpravy skladeb	VIII
Příloha 8 – Repertoár skladeb pěveckých souborů.....	IX–XI
Příloha 9 – Komorní dívčí soubor	XII
Příloha 10 – Letní tábory	XIII
Příloha 11 – Německý novinový článek.....	XIV
Příloha 12 – Cena Františka Lýska.....	XV
Příloha 13 – PSSU v zahraničí	XVI
Příloha 14 – Členské karty	XVII
Příloha 15 – Úpravy lidových písní	XVIII–XIX
Příloha 16 – Členění repertoáru PSSU	XX–XXIII
Příloha 17 – Vzpomínkový koncert.....	XXIV

PŘÍLOHA 1 – DOCHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ VYSVĚDČENÍ

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

Pedagogické gymnasium pro vzdělání učitelů národních škol v Plzni.

Císlo: 21

Vysvědčení o závěrečné zkoušce

Vlastimil Podlena

narodený dne 7. března 1932 v Horní Běle
v kraji Plzeňském studoval od škol. roku 1947/1948
na Maj. st. st. reál. gymn. v Plzni, od škol. roku 1949/50 na mu-
dr. gymn. v Plzni, od škol. roku 1950/51 na pedagogickému
gymnasium pro vzdělání učitelů národních škol v Plzni,
kde ve školním roce 1950/1951 gymnasiální studia dokončil. Podrobil se závěrečné
zkoušce podle výnosu ministerstva školství, věd a umění ze dne 22. ledna 1951, č. 15 598-II,
Věstník ministerstva školství, věd a umění VII. 1951. sešit 3, strana 29.

Závěrečnou zkoušku konal

z jazyka českého	s prospěchem	<u>dobrym</u>
z jazyka ruského	"	<u>chvalitebným</u>
ze společenských nauk	"	<u>chvalitebným</u>
z <u>pedagogiky</u>	"	<u>chvalitebným</u>
z <u>přírodopisu</u>	"	<u>vyborným</u>
z _____	"	_____

Podle celkového výsledku závěrečné zkoušky

prospěl

V Plzni dne červen 1951.

J. Mlýnský předseda. Y. Traus ředitel.

Antonín Klum
trídni.

Všechna práva vyhrazena. 786-3 51

8571 M

Obrázek 15 – Dochované závěrečné vysvědčení Vlastimila Podleny
(dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 2 – ZDŠ KOMOŘANY U MOSTU

Obrázek 16 – Fotografie 2. třídy (1951) ZDŠ Komořany u Mostu
(foto z rodinného archivu)

Obrázek 17 – Fotografie učitelské sboru ZDŠ Komořany u Mostu (1951)
(foto z rodinného archivu)

PŘÍLOHA 3 – PRAŽSKÝ VOJENSKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR

Obrázek 19 – Fotografie pražského Vojenského uměleckého souboru, V. P. hraje na klarinet (foto z rodinného alba)

Obrázek 18 – Fotografie pražského Vojenského uměleckého souboru, V. P. hraje na klarinet (foto z rodinného alba)

PŘÍLOHA 4 – RODINA PODLENOVA

Obrázek 20 – Fotografie Vlastimila Podleny spolu se svými syny Pavlem a Janem
(foto z rodinného alba)

Obrázek 21 – Fotografie rodiny Podlenovy (1966)
(foto z rodinného alba)

PŘÍLOHA 5 – SPORTOVNÍ AKTIVITY

Obrázek 22 – Fotografie ze soustředění PSSU v Domažlicích (1960)
(foto z rodinného archivu)

Obrázek 23 – Fotografie z lyžařského kurzu (1979)
(foto z rodinného archivu)

PŘÍLOHA 7 – ÚPRAVY SKLADEB

DALEKO ŠIROKO Časák (VP)

Mírným pohyblivým

1. Daleko, široko ty, nachovalky pole, po nich se prodává potěše - má moje, po nich se prodává potěšena moje.

2. Prodává, prodává pára a nářek, zavazuje šátečkem, rdy si utírá.

3. Pěsí pláče, nářeká pro matku divočáka, ten našel panasova děvou ne, Pěpíčku.

NA TOM STRÁŽSKVM KOPCI Ohodská (VP)

Živě, středně

1. Na tom strážském kopci dlepa vyjela, vln, vln, rozkoše, má se stýla, La la la la la (am) stýla, stýla, stýla, stýla bura, ozlu v Postřekově mlít bura.

2. Když si mě nachtila, vlna si vasa, buraš mlt' kážejí, má kážejí, máš, v proudu v křivce, va sňku se, naby si vedla, do té má vln.

ČI ŽE SI ŠUHÁJKO Slovenská (VP)

Živě

1. Či že si, šuhajko, jak ruža, chcela bysom to mať so mužo. Ani by ti robil' hodala, len by to

2. Či že si, šuhajko, či že si, stýla ti do duše, pekny si, keď som tá potula zhorovať, hneď som ti bezeta odvarat.

3. Porozala som so, má, má, utronový listek zahni. Utronový listek, zahojte, moja najmilieša, borkajte.

pre krásu hodala.

Obrázek 25 – Úprava lidových písní do trojhlasu (dochované materiály V. P.)

JA ZLUKOVSKÁ NÁVES Slovečská (VP)

Čtyřlístky

1. Ja zlukovská náves, pěaná, zelená, po ní se prodává holko má milá.

2. Ja zlukovská náves, pěaná, zelená, po ní stedi holka má milá, tam se prodává, prochod -

3. Copak ty si myslíš, že j si se nevidím, (ty j) vyživnej' firtušek nevidím, dyť já se namám, ja si se zprávis, vod toho zlukovka, štít se nedám. 2. a 3. (am, f)

4. Holky ta zlukovská náves štít bude

5. Copak ty si myslíš, že (moje) aruškó pro toho plaša. Vono neplaša, vono se smaje, hrajte mně muziky, plaše veselo. 2. a 3. (tu, tu)

6. zát bude, zabuj nám ta ta zlukovská náves štít bude

JÁ MĚLA HOLOUBKA Slovenská (VP)

Mírně

1. Já měla holoubka v truhle zavřeného a on mňa vyláčil do pole ši - roko, tam.

2. Do pole ši-roka na zelený dubček, tam achť zakukal, mňa štaly holoubek, tam.

Obrázek 26 – Úprava lidových písní do trojhlasu (dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 8 – REPERTOÁR SKLADEB PĚVECKÝCH SOUBORŮ

Lidové písně																													
1. = přípr. soubor	2. = komor. soubor	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76		
Pěsno Jerní odpoledne						1.									Zdráhni se zlářna														
Haj, hucičky, haj												1.			Vězeňská														
Máma já bučku															Alou, alou														
Na rozloučení															To třebaž. soubi														
Je-li pak to pravda						1.									Vokáza má														
Tilky															V tom praská E.I.														
Ze hory, ze lesy															Si Boshuně														
Nekad tam															Si Kubiči na dvře														
Doudlovecká hávka															Hovh, was komf														
Řek syroku															Ho jamanke silnic														
Táta vovčák															Kolem našich oken														
Čtyři koně ve dvoře															Červená modrá fialá														
Na prahu stála															Bazrenučar														
Muchlvačak ukorost.															Já dydy haj, haj, haj														
Litla si slatovička															Hdy ráno vstávalo														
Bude zima, bude m.															Kde orali														
Když jsem šel z táb.															Prá, prá!														
Když jsem já šel od Dain.															O pavětan zelnadn.														
Na tom našem konvračku															Když se ten ovisek														
Již opět z věce															Čičmičky														
Tráva naroste															Ráda, ráda														
Když jsem rozmorfušil trávu															Idi už chlape!														
Kenopa															Ohlo Třeboně														
Ře, mámo, mamičko																													
Sal Pepiček																													
Netučej																													
Pisoučká věž																													
Cestičko bloudivo																													
Tau zuchdel. rybník																													
Po louce shodilo																													
kde ty jedaš																													
Pěsno pís. z tou ableten																													
Táta má milá páva																													
Lučko zelená																													
Tovašev																													
Hdyž jsem já šel vod křižky																													
Slovácká vonička																													
Na ty louce zelený																													
Na zelena louce																													
Hrav do Petroje																													
Vosy, vosy																													
Pěsno koleš																													
Hančičko																													
Vyletělo kolubičko																													
Soumrak už se sklóní																													
Stříbrný měsíček																													
Kočena divoká																													
Za tou naší studánkou																													
Nestaro, se, ženo má																													
Kolem našich oken																													
Něchoděj zámeček																													
Zažulky																													

Obrázek 27 – Repertoár Velkého souboru: Lidové písně (1964-1977)
(dochované materiály V. P.)

Sólové písně		64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76
		64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76
Pod našim okýnkem	Jana Tammerová - Pavel Podlana													
Id do lesa nepojede	Daniela Kasalová													
Kdyby byl Zavorov	J. Tammerová - P. Podlana (M. Petráčková)													
Sešli sešel na javor	J. Tammerová													
Dostal jsem konička	J. Tammerová - Jana Křehlová - P. Podlana													
Chudáka ukolébavka	J. Tammerová - P. Podlana (M. Petráčková)													
Můj milý mi pod okýnkem	D. Kasalová													
Za vodou	Věra Koloušková - P. Podlana													
Kdo to henkej jede	Hana Lorenziničová													
Na žirafku poli	V. Koloušková - P. Podlana													
Šly panenky silnici	Věra Bartošová - Ivana Dvořáková (M. Petráčková)													
Ha ty svatý, Veselečku	Jar. Šrýnarová - Alena Riedlová (M. Petráčková)													
Nechť k nám, šelajku	D. Kasalová													
Já měla holoubka	V. Bartošová - I. Dvořáková													
V síni delivka	V. Bartošová - I. Dvořáková													
Hudí a stěná šelajku širý	D. Kasalová													
Z pravý stovny hája	Irena Riedlová													
Dyt som byla u mamičky v domě	Eva Větrovová													
Stoji hračka v poli	Anna Janková - D. Křehlová													
Tělnská rybník	J. Šrýnarová - A. Riedlová													
Špi, Janičku, špi	Libuše Toběková (M. Petráčková)													
U Tebičku zahrádky	D. Kasalová													
Pyšný Macík	L. Toběková													
Červáná růžičko	Eva Štěrbová - I. Riedlová													
Kalina	Renata Sahmiedová (M. Petráčková) - Alena Riedlová													
Bříza	Adéla Křehlová - Jana Šteflová - Jana Hanušková													
Oj, Samara	D. Kasalová (M. Petráčková)													
Veselé vřtr	B. Kasalová - I. Dvořáková													
Leninské hory	Hana Medová (M. Petráčková)													
Rožnovské hadiny	D. Kasalová													
Touha po jaru (Mozart)	D. Kasalová													
Šla panenka k spovídači	D. Kasalová													
Mám milá, mám	A. + I. Riedlová													
Štep	Zlata Červíčková - J. Hanušková (M. Petráčková) - Alena Riedlová													
Ukolébavka (Mozart)	D. Kasalová													
Posled veselé děti	L. Toběková - Magda Varničková (M. Petráčková)													
Muzičku hudebníku	L. + Andra Toběkovy													
Tou sucháčičky rybník	Eva Koňárová													
Ej, zalučičky, pčo	Milosl. Větrová - E. Koňárová (M. Petráčková)													
Vzstarej, se ženo mo	Jan Podlana													
Pod našim okýnkem	J. Podlana - Ivana Křehlová													
Fuleš vřtr	J. Podlana													
Kdes, kudečko	J. Podlana - I. Křehlová													
Jerabina	L. Toběková - Bohum. Šteflová (M. Petráčková) - I. Riedlová													
Douděvecká šelka	L. Toběková - B. Šteflová													
To to hája	Magda + Anna Varničkovy													
Nášlostní šelajku šelajku	Ludm. Nováková - Margita Šteflová													
Měsíček svítí	Hana Nováková - Ladisl. Šrýnarová													
Větrina klučka	Eva Koňárová													
Není nad te křeh	L. Toběková													
Veselé iglavec	Hvězdičky (L. Toběk. - B. Štef. - A. Varničk.)													
Měsíček	Hvězdičky (M. Petráčková)													
Pačkej, povílu	Hvězdičky													

Obrázek 28 – Repertoár Velkého souboru: Sólové písně (1964-1977) (dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 9 – KOMORNÍ DÍVČÍ SOUBOR

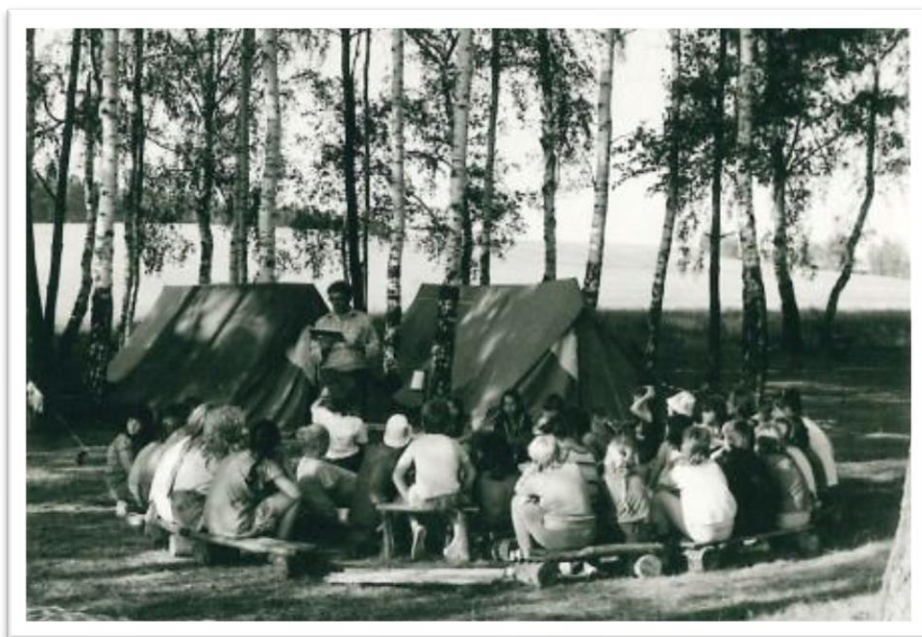

Obrázek 30 – Fotografie Komorního dívčího sboru při soutěži Puškinův památník (1970)
(foto z archivu ZŠ Meziboří)

Obrázek 31 – Výstřižek z litvínovských novin Radnice (1973)
(uloženo v kronice ZŠ Meziboří)

PŘÍLOHA 10 – LETNÍ TÁBORY

Obrázek 32 – Fotografie z tábora v Horní Bělé, předčítání příběhu před etapou táborové hry
(foto z rodinného archivu)

Obrázek 33 – Fotografie ze 21. 8. 1968, vlajka vytažena pouze na půl žerdi
(foto od Daniely Mandysové)

PŘÍLOHA 11 – NĚMECKÝ NOVINOVÝ ČLÁNEK

Obrázek 34 – Výstřižek článku z německých novin o mezinárodním letním táboře v Marienbergu¹¹⁴
(článek z rodinného archivu)

¹¹⁴ Článek pojednává o kulturním vystoupení, které bylo připraveno na mezinárodním pionýrském táboře v Marienbergu. Společně vystoupili pionýři z NDR a ČSSR. Představení sklidilo velký ohlas.

PŘÍLOHA 12 – CENA FRANTIŠKA LÝSKA

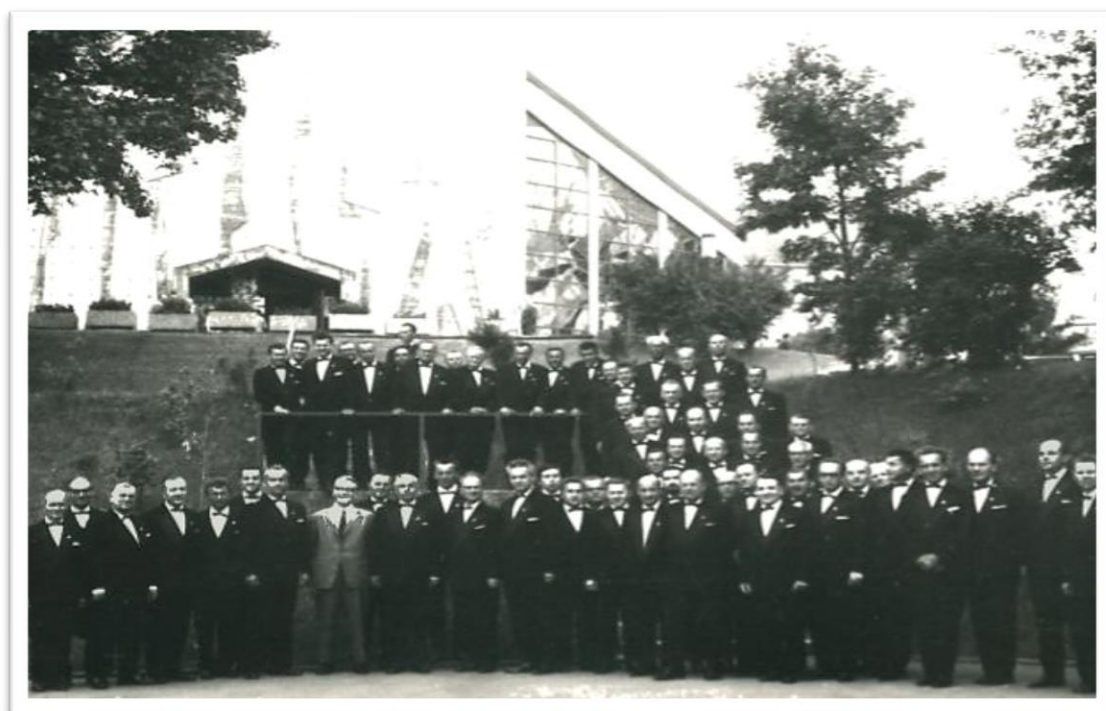

Obrázek 35 – Cena Františka Lýska, kterou v roce 2002 získal V. P.
(dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 13 – PSSU v ZAHRANIČÍ

Obrázek 36 – Fotografie PSSU v Bulharsku (Sofia 1964)
(foto z rodinného archivu)

Obrázek 37 – Fotografie PSSU v Německu (Essen 1969)
(foto z rodinného archivu)

PŘÍLOHA 14 – ČLENSKÉ KARTY

Číslo: 17.	Potvrzení členství pro rok:
Jméno: <u>Podlena</u>	1972 PSSU při OÚM Most
Příjmení: <u>Vlastimil</u>	1973 PSSU při OÚM Most
Data narození: <u>7.3.1932</u>	1974
v <u>Horní Bělě</u>	1975
Členem PSSU od: <u>1951</u>	1976
SEVEROČESKÝ ÚSTŘEDÍ ob: Oblastní úřad učitelů v Mostě	1977
<i>Vlastimil Podlena</i> Hasičko a podpis předsedy	1978
Podpis člena sdružení	1979
	1980
	1981
	1982

Obrázek 38 – Členská karta PSSU
(dochované materiály V. P.)

— UNIE ČESKÝCH PĚVECKÝCH SBORŮ —

ČLENSKÝ PRŮKAZ Evid. číslo: 4-10/35

Bratr - Sestra Vlastimil Podlena

Člen sboru Pěv. sdruž. severočeských učitelů

v Mostě oblast severočeská

je členem Unie českých pěveckých sborů od 1.1.1972

Kč. Z. 107. 2 pracuje ve sborech jako činný člen --22-- Rok

Za hlasní výbor:
Vlastimil Podlena

Obrázek 39 – Členská karta UČPS
(dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 15 – ÚPRAVY LIDOVÝCH PÍSNÍ

Moderato Když sem šel vod milý *Úprava V.P.*

1. Když sem šel vod mi - lý, kři - ván - ky zpí - va - lí, kú - kal - ka na du - bě
 2. Když sem šel za mi - lú, přes lú - ku ze - le - ná, já sem si tam na ní
 3. Když sem šel vod mi - lý, pěk - ně mi trů - bi - lí, kú - kal - ka na - de mrou

1. Když sem šel vod mi - lý, kři - ván - ky zpí - va - lí, kú - kal - ka na du - bě
 2. Když sem šel za mi - lú, přes lú - ku ze - le - ná, já sem si tam na ní
 3. Když sem šel vod mi - lý, pěk - ně mi trů - bi - lí, kú - kal - ka na - de mrou

za - ku - ká - la. kú - kal - ko, ne - ku - kyj, na mně to
 roz - va - zu - váš: mám - lí jít, neb ne - jít, neb se mám
 za - ku - ká - la. kú - kal - ka ku - ká - la, má mi - lá

za - ku - ká - la. kú - kal - ko, ne - ku - kyj, na mně to
 roz - va - zu - váš: mám - lí jít, neb, neb ne - jít, neb se mám
 za - ku - ká - la. kú - kal - ka ku - ká - la, má mi - lá

ne - ři - kyj, že sem bul hu mi - lý
 na - vrá - tit, ha - bych si Na - nyn - ku
 pla - ká - la, ach, kýž sem tě bu - la

ne - ři - kyj, ne - ři - kyj, že sem bul, bul ser hu mi - lý haž do rá - na.
 na - vrá - tit, na - vrá - tit, ha - bych si, ha - bych Na - nyn - ku ne - roz - hñě - váš.
 pla - ká - la, pla - ká - la, ach, kýž sem, kýž sem tě bu - la ne - po - zná - la.

ne - ři - kyj, ne - ři - kyj, že sem bul hu mi - lý haž do rá - na.
 na - vrá - tit, na - vrá - tit, ha - bych si Na - nyn - ku ne - roz - hñě - váš.
 pla - ká - la, pla - ká - la, ach, kýž sem tě bu - la ne - po - zná - la.

Obrázek 40 - Úprava lidové písně „Když sem šel vod milý“
 (dochované materiály V. P.)

Moderato můj milý mi pod okýnkem *Úprava V.P.*

1. můj mi-ly mil pod o-kyj-ken sta-vel pěč-nij má-je. Vy-bral je - den
 2. můj mi-ly mi do sr-ác-ka nov-á-lal oh- ní-ček. Ten má bu - de
 3. a - le až oh - ní-ček zhas-na, po - tom bu - de bě-da. Do - tom bu - du

Vy-bral je - den
 Ten má bu - de
 Do - tom bu - du

ze všech nej-krás-něj-ší, vy-bral je - den ze všech nej-krás-něj-ší z ce-líš-ký - ho
 lep-ší za-hří-va-ti, ten má bu - de lep-ší za-hří-va-ti, než lep-ší ko -
 jak ta sta-ří bab-ka, po - tom bu - du jak ta sta-ří bab-ka, co za kam-ny

nej-krás-něj - ší,
 za-hří-va - tí,
 sta-ří bab - ka,

má-je. Vy-bral je - den ze všech nej-krás-něj-ší vy-bral je - den
 zí-ček. Ten má bu - de lep-ší za-hří-va-ti, ten má bu - de
 se-ác. Do - tom bu - du jak ta sta-ří bab-ka, po - tom bu - du

Vy-bral je - den nej-krás-něj - ší,
 Ten má bu - de za-hří-va - tí,
 Do - tom bu - du sta-ří bab - ka,

ze všech nej-krás-něj-ší z ce-líš-ký - ho má-je
 lep-ší za-hří-va-ti, než lep-ší ko - zí-ček.
 jak ta sta-ří bab-ka, co za kam-ny se-ác.

Obrázek 41 - Úprava lidové písně „Můj milý mi pod okýnkem“
 (dochované materiály V. P.)

PŘÍLOHA 16 – ČLENĚNÍ REPERTOÁRU PSSU

Č L E N Ě N Í R E P E R T O Á R U	
A ZÁKLADNÍ REPERTOÁR	
Umělé sbory české	Umělé sbory cizí
<p>Věno Modlitba Heslo I., II. 3 sbory s klavírem: Žal Divná voda Děvče v háji 5 litev. písní: Pomluva Pomořané Přípověď lásky Ztracená ovečka Hostina Milenka travička Velké, širé, rodné lány České krajíně Skřivánkovi Píseň jarní Cráč Polní cestou Čechy krásné Dež viš Ach, vojna, vojna Láska opravdivá Kyjov Tesknice Zbojnické písně: Hody Stavjajú Jede Janošek V zeleném boří Jaro se otvírá: Jaro se otv. Když kvete bez Housle Rosička Májka</p>	<p>Cantate Domino Ave verum corpus Kyrie Ecce quomodo Benedictus Ukolébavka - Wiegenlied Kobylka Jarní pís. - Frühlingslied Lípa - Der Lindenbaum</p>
Lidové písně starové	Lidové písně se sólem
<p>Verbuňk Já sem ten rybák Tancuj, tancuj Holka má milá Já nemám, v tom Klenčí Pase vovčák Zdálo se mi Znám já jednu mlynářku Quattro cavai U našich stájů Hdyž sem šel vod milý Děvče krásné Bude večer Prší, prší</p>	<p>Chodila Maryška Za starú Breclvú Mikulecká dědina Zaleť, sokol Choďská ukolébavka Překrásný vězdičky Už mně koně vyvádějí Jenom ty mně, má panenka Fúká vítr vod hor Hluboká řeka Černoš. spirituály: Kdo může znát: Ať Jordán se valí Dál tou vodou</p>

Obrázek 42 – Základní repertoár PSSU
(dochované materiály V. P.)

B DOPLNĚKOVÝ REPERTOÁR	
Inělé sbory české	Umělé sbory cizí
Slavnostní sbor Rolnická Hymnus Píseň lidu Dněpr Což ta naše bříza Klekáníca Krásné oči tvé Tichá noc Utonulá Cápdlý od srdca Modlitba /Malát/ Varaždinský bán Horské růže Ctci Polní mše Svatá Anežka Ó, Pane náš Radost a žalost: Robota Podme, chlapci Týden Nárek Máme kozu Oči všech se upírají Přijď k dolu	Improperia Libera me Tibi laus Matona mia cara Alta Trinità O sanctissima Tábor mrtvých Heidenröslein Serenáda Tišina Zlomený hlas Ráno v horách Ide verbuňk Zilvervloot Aura Lee
Lidové písně sborové	Lidové písně se sólem
Zahrajte ně, husličky Vímt já jedno vokýnko Dyby černé očenska Hore Hronom Ta kněždubská vež Ze tou naší storoličkou Hrom do Petrojc Ukolébavka Komenského Zapadá slniečko Jetzt kommen die lustigen Tage Flachty vzhůru - Boga, boga Chej, pole široko Kdybys měla, má panenka Zahrajte mi mou Hej, tam dolu v dolině A, růže rozvila se Den přeslavný Veselme se /směs koled/ Zpívejme všichni koledy /směs/	Už se ten tálínský rybník Náš táta mě pořád nutí Svitaj Od Záhora Ó, řebíčku zahradnický Horo, horo Večerní zvon Kaplan Oj, včerašky Dolina, dolina 3 vánoční písně: Bim bam V jeslích dítě spinké Dobrou zprávu hlásej Slávy den

Obrázek 43 - Doplnkový repertoár PSSU
(dochované materiály V. P.)

C ZÁLOŽNÍ REPERTOÁR	
Umělé sbory české	Umělé sbory cizí
Píseň na moři Tři jezdci Píseň Čecha Slovan Svoji k svému Když jsme se loučili Svatý Václave /F/ Hrom a housle Košíkářova ruka Dar za lásku Odvedeného prosba Moravě Dvanáct bílých sokolů Vánoční ukolébavka Maryčka Magdonova Bulačina Závěť Komenského Tři madrigaly Když přišlo jaro Missa clara Vánoční roztomilost Hora tří světél Óda na Meppel Znělka Unie	Ave Maria /greg. chor./ Madrigalle Periti autem C welche Lust Touha Beatus ille servus Finská ukolébavka Parabulum Páike vajus Kalendářní písně Tři antifony Balulalow Mijn Nederland Ruhe In nomine Jesu
Lidové písně sborové	Lidové písně se sólem
Bol jeden gajdoš Ach, škoda, přeškoda Prěšporská kasárna Nemyslete si, děvčata Co to tam šupoce Obkročák Kdo má počernú galánku Láska, bože, láska Neťukej Rumtadara hej dana Salve virgen Ay linda amiga Ganinata majka Hey, Nonny Vánoční hospoda Aleluja, Panna syna por. Rádostnou píseň	Váhom Ej, hora, hora Ej, dolina Ej, hory, hory Už je slunko Vyleť, ptáčku Anička, dzievečka Hej, Polana Uspávenka Vila sej gora Porosil ma dáždik

Obrázek 44 – Záložní repertoár PSSU
(dochované materiály V. P.)

<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px;">P</div> REPERTOÁROVÝ DEPOZITÁŘ	
Umělé sbory české	Umělé sbory cizí
Crání Myslivecký valčík Praha má Romance Rodina Bitva u Domažlic Sonet černé dáme Rozloučení Sluncovraty Kolombina Znělka Posázaví	Coro dei soldati Widerspruch Nachtgesang im Walde Eine ganz neu ... Suomalainen rukous Eccho Cum canto Staropolské písně Die Lotosblume
Lidové písně sborové	Lidové písně se sólem
Povstaň, velké město praž. Chodila po včelínku V poli širém Skázala mě včera V poli bříze	Ó, radost má Josue Nobody knows Spedla mi šablíčka V lipovském háju
<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px;">SM</div> SMÍŠENÝ SBOR	
Duchovní skladby	
Česká mše vánoční /Ryba/ Česká vánoční mše /I.Händl/ Česká vánoční mše /Marhula/ Korunovační mše /Mozart/ Svatováclav.mše /Barák/ Te Deum /Dvořák/ Směs vánočních koled Locus iste Svatý Václave /T/ Tři králové Cum decore Alte Trinità Zpěv vánoční Adeste fideles Velebí má duše Pána Missa in Sol	Oratorium K.Břízy Ejhle, kněz veliký Horo krásná, spanilá Zpěv před evangeliem Láska v křesťan.společenství Díka za vysvobození z těžké zkoušky Doufám v Hospodina Vstanu a půjdu k svému Otci Já jsem vinný kmen Já jsem cesta, pravda, život Staročeská třidcatina Žalm 117 - Chvalte Hospodina Pange lingua
Jiné skladby	
Česká píseň Proč bychom se netěšili Matona mia cara Land of Hope Sokolské pochody Sbor z op.Nabucco	Co to máš, má milá Na tych fojtovych lukech Ty ukvaldsky kosteličku Debe prodávale Jede sedlák do mlejna

Obrázek 45 - Depozitář skladeb PSSU
(dochované materiály V. P)

PŘÍLOHA 17 – VZPOMÍNKOVÝ KONCERT

RADNICE *noviny*

MEZIBOŘÍ

V Meziboří se vzpomínalo na Vlastimila Podlenu

Děkujeme Petru Červenkovi, starostovi města Meziboří, a vedoucí správního odboru MěÚ L. Rehakove, řediteli Základní školy Meziboří J. Peškovi, vedoucímu školní jídelny ZŠ Meziboří J. Bouzkovi, vedení sboru PSSU P. Práglovi a D. Pražákovi, dirigentovi sboru Lásky opravdivá, J. Špačkovi, zaměstnancům KZM Meziboří, všem za veškerou pomoc se zajištěním důstojné vzpomínky na Vlastimila Podlenu.

*Za rodinu Podlenu
a tým organizátorů Jan Podlena st.*

Chtěla bych se podělit o nezapomenutelný zážitek ze vzpomínkového koncertu na Vlastimila Podlenu, který se konal v pátek 11. března v Kulturním zařízení města Meziboří. Ve vestibulu probíhala výstava fotografií, různých uznání a také kronik pěveckých souborů. Nastřádaného materiálu byla spousta – od roku 1954 z vedení dětského pěveckého sboru při

ZŠ v Dolním Jiřetíně, potom velká část z působení v Meziboří. Zde pan učitel Podlena vedl nejen dětský pěvecký soubor, ale založil také sbor divčích komorní a sbor ženský, jehož i já jsem byla členkou. Kromě pedagogické a sbormistrovské činnosti v našem malém městě byl V. Podlena od roku 1951 členem PSSU (Pěvecké sdružení severočeských učitelů) a později převzal i vedení tohoto významného tělesa až do roku 2012.

Celý večer upřímným slovem uváděli a provázeli Vlastimilův syn Jan Podlena i vnuk Jan Podlena, který se o celou akci zasadil svou myšlenkou a který se na kon-

certu podílel především jako zpěvák brněnského sboru Lásky opravdivá. Hlavním programem tedy bylo vystoupení dvou mužských sborů, a to „Pěveckého sdružení severočeských učitelů“ se sbormistrem Davidem Pražákem, kterému bych moc přála, aby se mu podařilo rozšířit řady, a mladého sboru „Lásky opravdivá“ se sbormistrem Janem Špačkem, který působí pátým rokem pod Ústavem hudební vědy brněnské Masarykovy univerzity. Všem, kteří se podíleli na uskutečnění koncertu a úžasného zážitku, patří velké díky a obdiv.

*Alena Machová
(jistě za všechny přítomné v hledišti)*

Obrázek 46 – Novinový článek z litvínovských novin Radnice o vzpomínkovém koncertu (2016) (článek od Aleny Machové)